

# **TIGHT BINDING BOOK**

UNIVERSAL  
LIBRARY

OU\_200868

UNIVERSAL  
LIBRARY



OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. K 81.6/A49U. K  
Accession No. 1710

Author రింబరా తనూసు దత్త.

Title లు య్యత . 1938

This book should be returned on or before the date last marked below.

---







# ಉಯ್ಯಾಲೆ

ಅಂಬಿಕಾತನಯ ವತ್ಸ

ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಗೌಳಿಗುಡ್ಡ  
ಹೈದರಾಬಾದ ( ದ )

೧೯೩೮ ]

[ ೧-೦-೦



ಪ್ರಕಾಶಕರು :  
ಬಿ. ಜಿ. ಚಿಮ್ಮಲಗಿ  
ಗೌಳಗುಡ್ಡ  
ಹೈದರಾಬಾದ ( ದಕ್ಷಿಣ )

ಮುದ್ರಕರು :  
ಶ್ರೀನಗರರಾವ ಗೋವಿಂದರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ  
ಸಾಫನ ಪ್ರೆಸ್,  
ಧಾರವಾಡ  
೨೮-೩೮

## ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ

ತಾನು ಜನ್ಮ ಪಡೆದ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವು ತೆರದಿಂದ ಹೋರಾಡುವುದು ಮನುಷ್ಯಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇದೆ. ನಾವು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ೨೫ ವರುಷಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಪತುಂಗ ವಿದ್ಯಾಲಯ'ದ ಏಳಿಗೆಗೂ, ಸಿಬ್ಬಾನು ಕನ್ನಡಿಗರ ಚಾಗೃತೆಗೂ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಯಾವ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲಾರದೆಂಬ ಮಾತನ್ನರಿತು ಇಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕು ಡಿಪೋ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪರಿವೋಷಕ ವಾಗುವಂತಹ ಕಾರ್ಯವು ನಮ್ಮಿಂದ ಜರುಗಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಚಿಂತೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿರುವ 'ವಿನಾಯಕ'ನ ಉತ್ಸವಮಂಡಲದವರ ಅನಂತಪ್ರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಅಚ್ಚಾಗದೆ ಇದ್ದ ಅವರ ಕವನಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವುದೇಕೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಆಗ ಅವರು ಪ್ರಕಾಶಕರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರೆ 'ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಹೀಗೆ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣದ ಕಾರ್ಯರೂಪವೇ ಈ 'ಉಯ್ಯಾಲೆ'ಯು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ದೊಂದು ಉತ್ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬದುಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗೆ ಅನಂತಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಎರಡು ವುಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರನ್ನು ಕೂಡಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿಯೂ, ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸಾಧನ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾದ ನಮ್ಮ ಉಳಿದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ  
 ಗೌಳಿಗುಡ್ಡ  
 ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ದ.  
 ೨-೫-೨೮

} ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ  
 ಚಿಮ್ಮಲಗಿ  
 ಪ್ರಕಾಶಕರು

## ಮುನ್ನುಡಿ

'ಉಯ್ಯಾಲೆ'ಯೆಂಬೀ ಕವನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿ:- ಈ ಕವನರೂಪವು ಇಂಗ್ಲಿಶ ಸೊನೆಟ್ಟಿ (Sonnet) ನ ಕನ್ನಡ ಅವತಾರವು. 'ಕವಿತೆಷ್ಯ,' ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಶ್ರೀ. ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, 'ಶ್ರೀಸಿವಾಸ' ಮೊದಲಾದವರು ಸೊನೆಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡ ರೂಪಕೊಡಲು ಹನಣಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ೧೨ ಸಾಲಿನ ಸೀಸಪದ್ಯ, ಕೆಲವರು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳು, ಕೆಲವರು ಒಂದು ಪಲ್ಲವಿ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನ ಮೂರು ನುಡಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೊನೆಟ್ಟಿಗೆ ದೇಹಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಷಟ್ಪದಿಗಳಿಂದ ಸಾನೆಟ್ಟಿ ಸದೃಶವಾದ ನಾಲ್ವರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ಅವುಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು 'ಗರಿ'ಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಎಂಟು ಸಾಲಿನ ಒಂದು ಖಂಡ, ಆರು ಸಾಲಿನದೊಂದೂ, ಈ ಎರಡು ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವದ-ವಿಚಾರದ ತಿರುವು, -ಸಾಸೆಟ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಾಸರಚನೆ, ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಈ ಕವನರೂಪವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. 'ಶ್ರೀಸಿವಾಸ'ರ ಮೂಲರ ದೊಳಗಿನ ಲಕ್ಷಣ ಎಶುದ್ಧವಾದ ವಿವುಲ ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಗಳು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿವೆ. ನನ್ನೀ ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸರಾಹಿತ್ಯ, ವಾದಾಂತಯತಿಯ ನಿಯತರಾಹಿತ್ಯ ತಿರುಪಿನ ಪೈಚಿತ್ರ್ಯ, ಇವು ಹೊಸ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. 'ಶಶಿಪದ' 'ವಿನಾಯಕ'ರೂ ಸೊನೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಸೀಸಪದ್ಯ:- ನಾನು ಬರೆದ ಸೀಸಪದ್ಯಗಳು ಲಕ್ಷಣಬದ್ಧವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಸೀಸಪದ್ಯಗಳಲ್ಲ. ಮೂಲ ಸೀಸಪದ್ಯವು ದ್ರಾವಿಡ

ಮಾರ್ಗದ ಗಣವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ನನ್ನದೊ ಶುದ್ಧಮಾತ್ರಾವೃತ್ತ; ಮಾತ್ರಾ ಗಣಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಕಿರಿಸಾಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವು. ಒಂದು ವಿಧದ ಪ್ರಾಸರಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಕವನರೂಪವನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಸಾಸೆಟ್ ಕಣ್ಣೆದಿರಿಟ್ಟು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಯೇ ಆಗಲಿ, ನನ್ನೀ ಸೀಸಪದ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ರನ್ನಬಗೆ ಯನ್ನು ಹೊನ್ನನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂದಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಂದವನ್ನು ಕಂಡರಿಸುವ ರೂವಾರಿ ಬಗೆಯ ಸಾಹಸವು. ವಿಚಾರ ಸಾಂದ್ರತೆ, ಬಂಧದ ಬಿಗುವು, ಶೈಲಿಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳಿಂದ ಈ ರಚನೆಗೆ ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪದ ಮೈಚಿತ್ರವು ಬಂದಿದೆ. ಅದರೂ ವಿಮರ್ಶಕಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೂ ಕಾವ್ಯರಸಿಕರಿಗೂ ಇದರೊಳಗಿನ ವಚನಗಳು ಅನಂದಗೊಳಿಸದಿರಲಾರವು ಎಂದು ನಾನು ಅತಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಹಾಡುಗಳು:— ಈ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಕವನಗಳೇನು ಹಾಡು ಗಳಲ್ಲ. ಸಾಸೆಟ್ ಮಾದರಿಯ ಕೆಲ ಪದ್ಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ.

ವಚನಗಳು:— ಫ್ರೀ ವ್ಹರ್ಸಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಗೀತ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಇ. ಸ. ೧೯೨೦-೨೧ರಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ 'ನೋವನ ಬೆಲೆ' 'ಹಿಗ್ಗನ ನೆಲೆ' ಮೊದಲಾದ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ಈ ಕರುಳಿನ ವಚನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರೂ ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಅವು 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಪ್ರಾಚೀನರ ವಚನಗಳು ಶುದ್ಧ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದೊಳಗಿನವು. ಕರುಳಿನ ವಚನಗಳೆಲ್ಲ ಲೌಕಿಕಭಾವದ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಂಥವು ಗಳಾಗಿವೆ. ಬೇರೆ ಕವಿಗಳೂ ವಚನಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಉಯ್ಯಾಲೆ'ಯ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನೇಕ ತರುಣಮಿತ್ರರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

‘ಮೈತಳೆದ ಕರುಣೆ’ ಎಂಬ ನನ್ನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಗೆಳೆಯರಾದ ಆನಂದರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದೀನೆ. ಇದರೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ‘ಜಯಕರ್ನಾಟಕ, ಪ್ರಬುದ್ಧಕರ್ನಾಟಕ, ವಿಶ್ವವಾಣಿ, ಕಥಾಕುಂಜ’ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೆ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿರುವವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ನಾನು ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೂ ಕನ್ನಡದ ಭಕ್ತರೂ ಆದ ಶ್ರೀ. ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ ಚಿಮ್ಮಲಗಿ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ, ಇವರು ಈಗ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿರುವರಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕರಾರುಗಳಿಗಾಧೀನವಾಗಿ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವನಸಂಗ್ರಹಗಳ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವದು ಇನ್ನೂ ಸಾಹಸವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ನನ್ನ ವಿಷಯದ ಸ್ನೇಹದಿಂದಲೂ, ಕನ್ನಡದ ಒಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರು ಈ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೀನೆ. ‘ಸಾಧನ’ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರು ವಿಶೇಷ ಶ್ರಮಒಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಿತ್ರರಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೀನೆ.

ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

## ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

ಉಯ್ಯಾಲೆ:

ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಗಳು

೧- ೩೩

ತರಂಗ:

ಸೀಸಪದ್ಯಗಳು

೩೫- ೫೯

ಎರಿಳಿತ:

ಹಾಡುಗಳು

೬೧- ೮೪

ಕರುಳಿನ ವಚನಗಳು:

ವಚನಗಳು

೮೫-೧೧೩

## ಅರ್ಪಣೆ

ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವ,

ಸಹೃದಯರಾಗಿ

ನನ್ನ ಕವನದ ಸುಗಂಧ ಸೀರೆರೆದ,

ಕವಿಗಳಾದ

ಗೆಳೆಯ, ಶ್ರೀಧರ ಶಿವರಾಮ ಖಾನೋಳಕರ

ಇವರಿಗೆ

ಅತ್ಯಂತ ಮಮತೆಯಿಂದ—



## ಅಂದು-ಇಂದು

ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಡಲು, ಅಂದು,  
ಕಂಪಿಸಲರ ತಂದೆನೊಂದು  
ಮೀಸಲೆಂದು ಮೂಸಲಿಲ್ಲ; ಆಶೆ ಅಡಗಿತು!

ಆಸೆ ಹುಳವು ಹೂವನಂಟೆ  
ಕಂಪನೆಲ್ಲ ತಾನೆ ಈಂಟೆ  
ಅಡಿಯೊಳಿಟ್ಟ ಒಡನೆ ಹೂವು ಬಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು!

ಕಂಪಿಸಲರ ತಂದೆಸಿಂದು  
ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಡಲು ಎಂದು  
ಮೂಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿತು!

ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿ, ಮೂಸಿ ಬಿಟ್ಟಿ  
ಹಿಗ್ಗಿ ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಟ್ಟಿ  
ಗಮ ಗಮ ಗಮ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಕಂಪು ಇಡುಗಿತು!

ಉಯ್ಯಾಲೆ

ಅಷ್ಟಪಟ್ಟಿದಿಗಳು

## ಪರಿವಿಡಿ

೧	ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿ	೧೬	ನಾನು-ನೀನು
೨	ಪ್ರಳಯ ಸೃಷ್ಟಿ	೧೭	ಮುಡಿಪಿದ ಹೂ
೩	ಭಾಟಕಫರ ಸಾಗರ	೧೮	ಕವಿಶಿಷ್ಯ
೪	ಕರುಳು	೧೯	ಗಂಧವತಿ
೫	ಸಮಸ್ಯೆ	೨೦	ಅಭಿರುಚಿ
೬	ಸಂತತಿ	೨೧	ದುರ್ಲಭಯುಕ್ತಿ
೭	ಸುಖಿಸ್ಪರ್ಶ	೨೨	ರಸಿಕ :-ವೇದಾಂತಿಗ
೮	ಇಜ್ಜೋಡು	೨೩	ಕೃತಿ
೯	ಪಾಶ	೨೪	ಅಗಸ್ಯ
೧೦	ಹರಕೆ	೨೫	ಬಡನುಡಿ
೧೧	ಬಡಲು	೨೬	ಸುಹೃದ
೧೨	ಗುಮ್ಮ	೨೭	ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ
೧೩	ನೀನು ಮರೆವುದೆ ನನ್ನ	೨೮	ಚಿದಂಬರ
೧೪	ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು	೨೯	ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ
೧೫	ರತ್ನಾಕರ	೩೦	ಗಾರುಡಿಗ

## ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿ

ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ  
ಕೌತುಕದ ಬಗೆ; ಹಾಗೆ ಇದು, ಹೀಗೆ ಇದು, ಎನುತ  
ಬೀಕುಜೀಕಿನ ಎಲಾಸದಲಿ ತನ್ಮಯವಾಗಿ,  
ಸಂಶಯವೆ ಸಿಂಗಾರವಡೆದು ಸ್ವಚ್ಛಂದದಲಿ  
ಬೀರಿದುದೆ ನೋಟ, ಹಾರಿದುದೆ ಹುಚ್ಚೆನುವಂತೆ  
ಕುಣಿಸುತ್ತಿದೆ ಅಂಗಾಂಗ; ಹೃದ್ಯ ಚಿತ್ತತರಂಗ  
ಸುಂಚಿಸಂತುಲ್ಲಟಿಸಿ ಅಟಮಟಿಸಿ ತಾನು ಮಣಿ-  
ದುದೆ ಭಂಗ ಎಂಬ ಸಡಗರದೊಳಿದೆ ತೋಳತೋಳಿಗಿ

ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಣಿವ ಕೊಲ್ಲಟಗಿತ್ತಿ ತನ್ನ ಜೋ-  
ಕೆಯ ತೂಕದಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುವಳು. ಮೈಯ ಹನ-  
ಣಿಕೆ ಮಿಗಿಲು. ನಿದ್ಧೆ ಎಚ್ಚರಗಳಲಿ ಒಂದೆ ಬಾ-  
ಳಿನ ಬಿಂಬ ತೇಂಕಾಡುವದು. ಉಸಿರ ಜೀವೇಳೆ-  
ನಲಿ ಡೊಂಕೆ ಪ್ರಾಣಗತಿ? ಬಗೆಯ ಇಬ್ಬಗೆಯಲ್ಲಿ  
ಹುರುಳ ತಿರುಳೊಂದು. ಕಣ್ಣೆರಡು. ಕಾಣಿಕೆ ಎರಡೆ?

## ಪ್ರಳಯ ಸೃಷ್ಟಿ

ಹೋಗೆ ಮೋಡ ಹಿಂಬಿ, ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವಂತೆ, ನೆನೆ-  
ಸಿದ ರೂಪ ಹುಡಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ; ಮುಬ್ಬು ಕವಿದು ಬರು-  
ತ್ತಿದೆ; ಸ್ವಪ್ನಲೋಕದೊಳು ಆಕಾರ ಪ್ರಳಯವಿರು-  
ವಂತೆ, ತುಂಬಿದೆ ನಿರಾಕಾರ ತನು. ಚಿತ್ತಘನ  
ನಿಜದ ವನ; ಹೂತ್ತು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಮಿಸುಗುಡದೆ ಮನ "  
ತನು ನುಂಗಿದೆ ತಾನು. ಯಾವ ಲೋಕವೋ ಇದಿರು?  
ಸೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದ ದೃಷ್ಟಿ. ಚಿತ್ರ! ನಿಶ್ಚಿತ್ರ. ಇರು-  
ವೆನೊ ನಾನು? ಇಹುದೇನು? ಬರಿಬಯಲನಿರ್ವಚನ!

ಮರಣ ಮೂರ್ಛಿತ ದೇಹಕುಸಿರು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ  
ಸ್ತಂದಿಸುವದಿದೊ ತಮವು; ದಿವ್ಯ ಶಾಲಗ್ರಾಮ  
ಶಿಲೆಯೊಳುದಿಸಿದ ಕೊಳಲ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ ಮಧುರ  
ಮುರಲಿ ನಾದವು ತಮದ ಕಣ ಕುಣಿಸುತ್ತಿದೆ; ಸೋಗೆ  
ನವಿಲಂತೆ, ಸುತ್ತು ಕಣ್ಣೋ ಕಣ್ಣು! ಚಿರವಿಧುರ  
ಪೂರ್ವಪಥು ಪಡೆದಂತೆ, ಮನವೆ ಮಂಗಳಧಾಮ.

## ಭಾಟಫರಸಾಗರ

ಪರಶುರಾಮನ ಮಹೋತ್ಸುಂಗ ದೋರ್ದಂಡ ಉ-  
ದ್ಧಂಡ ಸಹ್ಯದಸಹ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲಿ ನೀಡಿ-  
ಕೊಂಡಿದೆ. ಇದೋ ಅಪರಜಲಧಿಯು ಪರಾಚಿತರ  
ನಯದೊಳಂಭೋದಕುಂಭಗಳಿಂದ ರಾಚ್ಯಾಭಿ-  
ಷೇಕ ಮಾಡುವದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ. ಸ್ವಚ್ಛಂದಸಿ  
ಬಂಧ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೊಳು ನೀರೆ ತೀಡುವಳು ನೀ-  
ವಾರೇಖೆ. ಕಾಡಬೀಡರ ಸಹಜಯೋಗದಲಿ  
ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಹಾಗೆ ಸುತ್ತು ಹಬ್ಬಿದೆ ಪ್ರಕೃತಿ.

ಬಾಲಕರ ಮಣ್ಣಾಟದೊಳಗಿನೊಡ್ಡುಗಳನನು-  
ಕರಿಸಿ, ಬಿಟ್ಟದ ಪಾದದಡೆಗೆ ಕುಳಿತಿದೆ ಧೂರ್ತ  
ವಿನಯದಲಿ ಭಾಟಫರ ಸಾಗರದ ಅಣೆಕಟ್ಟು;  
ಉಪಯೋಗ ಕೋರಿ, ಸಂಸಾರಿಕನ ರೀತಿಯಲಿ  
ಸುಂಕ ಬೀಡುತ್ತಿಹುದು ಕಾಡ ಸರಕಿನ ಮೇಲೆ.  
ಎಂತು ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಚಂಡ, ಅಂತೆ ಮಾನವನ ಕೃತಿ!

## ಕರುಳು

ತಾಪ್ತಪರ್ಣಿಯ ಒಡಲ ರಾಜನೊಕ್ಕಿ ಕದ ಭಂ-  
ಜಾರ ಮುದ್ರೆಯನೊಡೆಯೆ, ದಿನವು ನೀರನು ಧುಮುಕು-  
ವಂಥ ಕುಂಗನು ಪಡೆವುದೇನು? ಮೈಮುರಿ ದುಡಿಯೆ  
ಮರುದಿನವು ಅಣಿಗೊಳುವದಕೆ ಕೂಳತುತ್ತು; ಮನ  
ಮರೆಯೆ ಕುಡಿಯಲು ಗುಟುಕು. ಹೆತ್ತ ಹೊಟ್ಟಿಯನು, ಕೈ  
ಹಿಡಿದ ಮೈಯನು ತಣಿಸಲೆಂದು ದುಡಿವನೊ! ಮುತ್ತು-  
ಗಾರ ಭಾಗ್ಯವನು ಲೆಕ್ಕಿಸನವನು. ತಾಯ ಮಡ-  
ದಿಯ ಹರ್ಷ ಬಾಷ್ಪವೇ ಅವನ ಬದುಕಿನ ಹುರುಳು.

ಭವಜಲಧಿಯಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತೇಳುತ್ತಿರುವೇ ಜೀವ-  
ರಾಶಿ ಕಾಣುವದೇನು ಕೊನೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮುದ್ದು-  
ಕೂಟಕ್ಕೆ ಬಯಸಿ? ಆ ಸಾವುಕಾರನ ಹಾಗೆ  
ಕಾಳ ಕೊಸರುವ ದುಡಿಮೆ; ಮಡಿವನಕ ಒಡುಕುವದು  
ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇರದೆ "ಆಯ್ಯೋ, ನೊಂದೆ.  
ಒಂದೆಯೂ ಬಾ ಕಂದ ದಣಿದೆ" ಎನ್ನುವ ಕರುಳು?

## ಸಮಸ್ಯೆ

ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳೆನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಕತೆಯ:—  
ಮುಂಜಾವದಿಂದ ಮುಂಗಳೂರು ಕವಿಯುವ ವರೆಗೆ  
ಓರಿಯ ಹಸುಗಳೊಡನಾಡಿ, ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆ  
ಬೆಳುದಿಂಗಳೆನೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಸಿವೆಯ ವ್ಯಥೆಯ  
ನಾಸು ಅರಿತರಲಿಲ್ಲ. ಅಟನೋಟಕೆ ಹೀಗೆ  
ಮುಚ್ಚಿಯೂಟವ ಮರೆಯೆ, ಕಿರುಮನೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ-  
ಲೆನಗೆ ಉಣಿಸಲು, ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಹಿರಿಯರ ಶ್ರುತಿಯ—  
“ಬೆಳಕೆ ಬೆಳಕಿದ್ದು ಕತ್ತಲೆಯು ತುಂಬಿತು ಹೇಗೆ?”

ವೇದಕಾಲದ ಗಾಢದಿವ್ಯವಾಸವಹೃದಯ-  
ದಾಳದಿಂದಲಿ, ಸುಖದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನೆಲೆಗೊಳಿಸೆ,  
ಸೋಲು ಗೆಲುವಿನ ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಾದ ಭಯ-  
ಭೀತ ಜಿಹ್ವೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೀಸಲೊಲುವೆಗೆ ಆನೆ  
ಬಟ್ಟು ಕಣ್ಣೀರಿಸಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿಹ ಸತಿಪತಿಯ  
ಕಂಠದಲಿ, ಮೂಡುತ್ತಿದೆ ಅಂದಿನೊಂದೆ ಸಮಸ್ಯೆ.



## ಸಂತತಿ

“ವರನೆ ಬಾ ಇಲ್ಲ; ಮುಗಿಲಿಗೆ ಸೆಲವನಿತ್ತಂತೆ  
ಸಿಸಗೊಪ್ಪಿಸುವೆನಿವಳ. ಇವಳು ಸುಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಾ-  
ದುದಲಿ ಅರ್ಥದಲಿ ಸಹಧರ್ಮಿಯು ಮುಕ್ತರೊಲ್ಲ.  
ಚಿಲುವರನು, ಕಟ್ಟಾಳುಗಳನು, ಗಂಭೀರರನು  
ಪಡೆದು ಇವಳಲಿ ಬುನಾದಿಯ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟು ಮುಂ-  
ದಕೆ. ದೇವ ದೇವತಾ ಗಣಕೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯೆನೆ  
ಸಿನ್ನ ಮನದಲಿ ಹೊಳೆದು ಬೆಳೆವ, ಕನಸಲಿ ಇವಳು-  
ಕೊಂಡು ಕೊನೆಯವ ಮೂರ್ತಿಗಳನು ಮೂಡಿಸಿರಿಸ್ತು”

“ಕೃತಯುಗವು ಕಲಿಯುಗಕೆ ಇಳಿದು ಸಿಂತಿತು; ವಾಸ-  
ವನ ದುಃಖದರ್ಶನವು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು; ಸುಖವು  
ಕಣಸಿನಲಿ ಕೆಣಕುತಿದೆ. ವಾಸರರು ನರರಾದ-  
ರೋ, ನರರೆ ವಾಸರರು ಆಗುತಿಹರೋ? ಕವಲು  
ಕವಲಾಗುತಿದೆ ಆಸೆ; ಕುಣಿಯುತಿದೆ ಪ್ರಾಣ. ಮಂ-  
ತ್ರವನೆ ಸುಗಿತೊ ತಂತ್ರ, ಎಲೆ ಕನ್ನೆ, ಮನವನ್ನೆ?”

## ಸುಖಸ್ವರ್ಶ

ನೋಸಲು ನೋಸಲಿಸಲಿಸಿ ಸುಸಿಲಾಡುವವು ಹೂವು  
ಹೊಳೆ ನೀರ ಬಳಿಗೆ; ಪಡಿನೆಳಲಸದೆಯೊಳಗಿರಿಸಿ  
ಮಧುರ ಸಲಿಲ ಸಲೀಲ ನಲಿದಾಡುವದು; ಚಿತ್ರ  
ರತಿಯ ನೋಡುತ ಚಿಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿ ವುಟುವವು; ಮಂದ  
ಮಾರುತನು ಪಿಸುಗುಡುತಲಿಹನದರ ಸೌಸವದ  
ಸವನಾತ; ಸಂಜೆ ಬಾಸಣಿಸಲಿದೆ ತಿನಿರ ಜವ-  
ಸಿಕೆ. ಏನು ಒಗೆತನದ ಸೊಗವೊ! ಸಾಕಾರ ಸ್ಯ-  
ಷ್ಟಿಯು ಹಿಗ್ಗುತಿದೆ ಬಂಡಿನಲ್ಲು, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲು.

ಮೂಜಗಕೆ ಒಸಗೆಯೆನಿಸುವ ಸುಖಸ್ವರ್ಶ ಒಯ-  
ಸುತ ಬಳಲ ತೊಳಲುತಿಹರಿವರು ನೀರೆಯರೆ? ಅಹ,  
ಇವರು ನರರೇ? ಮೈಯ ಮಾರಲಿಹರೇ? ಒತ್ತೆ-  
ಕೊಳ್ಳಲಿಹರೇ? ಎಂಜಲಕ್ಕೆ ಕೂಲಗೆಡುವರಲೆ  
ದೇವತೆಗಳಾರಸರು! ಏನು ಎಧಿ ಘಟನೆಯೋ!  
ಆರರೆ, ಈ ನರ ಪಿಂಡ ಹುಲ್ಲು ಹೂವಿಗು ಕೀಳೆ?

## ಇಜ್ಜೋಡು

ಬಂದಿದ್ದರೊಂದಿಲ್ಲ; ಇಂದಿಗೂ ಎರಡು ಹೊಂದಿ-  
ದಿಲ್ಲ; ನಡೆದಿದೆ ಸೃಷ್ಟಿ; ಫಲವೀವ ಅಮೃತ ವೃ-  
ಷ್ಟಿಯು ಬಯಸಿ, ಕೊನರುತಿದೆ ಕಮರುತಿದೆ. ಎಲೆಯ ಪಸ-  
ರದಲಿ ಕಾಣದಿದೆ ಹೂ-ಹಣ್ಣು. ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಯ-  
ದಲ್ಲಿ ನಾಚಿಗೆ ಮುಸುಗಿ ಸುಕುಮಾರ ಕುಸುಮಸಮ-  
ಸಿಂಗಾರವಡಗೆ, ಪುರುಷನಸುರಾಗವು ಬಣ್ಣ-  
ಗುಂದಿ, ಹಿಮಧವಲ ಶಾಂತಿಯಲಿ, ಚಂದಿರನ ಪಡಿ-  
ಸೆಳಲ ಕಾಂತಿಯಲಿಹುದು. ಸ್ವಗತ-ತೃಪ್ತನೊ ಸಲ್ಲ.

ಹಣ್ಣೆಲೆಯು ಉದುರಲಿರುವಾಗ, ಶಾರದ ಶುಭ್ರ  
ಕೌಮುದಿಯು ಕೆಣಕುತಿದೆ ವಿರಸ ಶಿಶಿರವನು, ಮೂ-  
ಗಿಯ ದಾಟಿ ಸುಗ್ಗಿ ಕೆಂದಳಿರ. ಹದ ಪಡೆದ ಹೃದ-  
ಯದ ಹವಣುಗೊಂಡ ಸತಿ ನೇತ್ರಪಲ್ಲವಿಸೀಗ  
ಕರೆಯುವಳು. ಹತವಿಧಿಯೆ! ಕದ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಕದ  
ತಟಿದಾಗ; ಕದ ತೆರೆಯೆ, ಆ ಪುರುಷ ಬರಲೊಲ್ಲ.

## ವಾಶ

ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯದ ಮನೆಯ ಹೊಗೆ ಹಾದಿಸಿಗದೆ ಒಳ-  
ಗೊಳಗೆ ಹಬ್ಬುತ್ತ, ಉಸಿರ ಕಟ್ಟುವೊಲು, ಇರುಳು ಮುಗಿ-  
ಲಲಿ ಅಭ್ರ ಕವಿಯುವವು ಚಿಕ್ಕೆಬೆಳಕನು; ಬೆಂದು ಬಳ  
ಲಿದ ಹೆಣ್ಣುಮನ ಕಂದುತಿದೆ ಕುಂದುತಿದೆ ನೊಂದ-  
ನುಡಿಯೊಂದರಲಿ; ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪದುಲ್ಲಾಪ  
ಸೂಸದಾಗಿದೆ: “ವಿರಸ ಸಂಸಾರ ನಿಸಾರ  
ಜೀವನವು ಹೇಸಿ, ಮರಣವು ಲೇಸು”-ಹುಸಿ ಭೂತ  
ಪಿನ್ನೆಳಲಿ ಬೀಸುತಿದೆ ಬಲೆಯ ಯಮಪಾಶದೊಲು.

ಜಾಲಗಾರನು ಉಸುಕು ಜಾಳಿಸುವ ಹಾಗೆ, ಜೊತೆ-  
ಗಾರ ತನಿಜಿಸುಗು ದನಿಯಲಿ ಸೋಸುತಿಹನು, ಹಿ-  
ನ್ನೋಟ ಮುನ್ನೋಟದಲಿ ಗಸಿಗಿಳಿಸುತಿರೆ, ಅಭ್ರ  
ಧವಳಿಸುತಲಿವೆ. ಆದರೇನು? ಮಾನಿನಿಯ ನಗೆ-  
ಮುಗುಳು ಸುಳಿಯೊಳೆ ನಡುಗಿ ಉಡುಗಿ ಅಡಗುವದು: ದು-  
ರ್ವೋಹ ಪಾಶವೊ ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿವಿಭ್ರಾಂತಿಯಲಿ.

## ಹರಕೆ

ಮಂದಗತಿ ಮಂದತರವಾಗಿಜಿಟ್ಟಿದೆ; ಹುಲ್ಲೆ-  
ಗಂಗಳೊಳು ಚಂಚಲತೆ ಕುಡಿಯೊಡೆಯಲಿದೆ; ಉಡುಗಿ  
ಮೈನಯದ ನೆಯ್ಗೆ ತೊಪ್ಪಲು; ಹರೆಯ ಚಿಗುರಡಗಿ  
ನೆತ್ತರದ ನೆರೆಗೆಂಪು ಹಳಸುತಿದೆ ಭರದಲ್ಲೆ.  
ಹಾರು ಹಕ್ಕಿಯ ಪುಚ್ಚವೆಣಿಸಲೆಳಸಿದ ಬೆಡಗಿ!  
ವಿಜಯ ವಿಠಲನ ಗುಡಿ ಭಣಗುಡುವ ತೆರದಲ್ಲೆ  
ಹರುಹಲಿರುವೆದೆ ಒರಿದೊ ಬರಿದು; ಮಿದು ಸವಿಸೊಲ್ಲೆ  
ಹುಟ್ಟದಿದೆ; ಕೈಸೀಡಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿಯೆ ಹುಡುಗಿ !

ದಿಸದ ದಣಿವನು ಕಳೆಯೆ ತಂಗಿ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ  
ಎರಗದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಾಡಿಸಲು ಬರದಿರಲಿ  
ಹುಡುಗ ಗಾಳಿ. ಅನಾದಿವಂಶದಾ ವೈಭವೋ-  
ದಯವ ಮೂಸಿಸಿ ಬಿಡುವ ತುಂಬಿ ಬರದಿರು. ನವೋ-  
ನವ ಮನೋರಥಸಫಲ ಪೊಸ ಬಸಂತನೆ ಬರಲಿ.  
ನಿನಗೆ ಕಾವಲವಿರಲಿ ನಿನ್ನ ಚಂದ್ರಮ ಚಿಕ್ಕಿ.

## ಬಡಲು

ಬಡಲು — ಒಡೆಯನು ತೀರಿಕೊಳಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಗೆ  
ಬಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ. ಅವಳಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು  
ತಮ್ಮದೆಸುವೊಲು ಅವಳ ಆಸ್ತಿವಾಸ್ತಿಯ ಬಳಿಸಿ  
ಬಿಂಕದೊಳಿರುವರು; ಅವಳೋ ಇವರ ಒಗೆತನವ  
ಕಿಳ್ಳಿಕೇತನು ಗೊಂಬೆ ಕುಣಿಸುವೊಲು ಕುಣಿಸುವಳು.  
ಸರಸದುರವಣಿಗೆ ಮೆರೆವಣಿಗೆ. ಕಣ್ಣೀರು ತ-  
ಣ್ಣೀರು. ಮಡದಿಯರಿಗೊಡೆಯರಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ.  
ಅವಳಿಗೆ ಮೊದಲೆ ಇಲ್ಲ; ಇದು ದಿನದಿನದ ಬದುಕು.

ಬಡ ಹುಟ್ಟಿ! ತಂತಮ್ಮ ಒಗೆತನದ ಬಗೆಯ ಕಾ-  
ಣಿರೆ? ಜಂಭದಲಿ ಏನು ಸುಖವೊ ಕಾಣೆನು. ಒಡೆಯ-  
ನಿಲ್ಲದಿಹ ಮನೆಯ ಜನ ಕಡಿದಾಡುವರು ಕೂಡು-  
ವರು, ಅಂತೆ, ಯಾರ ಬದುಕೋ ಯಾರು ಬಳಸುವರೊ!  
ಎದೆಯ ಹೊಕ್ಕುರಣೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿರಿ ತಳದ  
ನೆಲೆ, ತಣಿವು ನಲಿವುಗಳ ನಿಲವು ನಿಲುಕುವ ಬಗೆಯ.

## ಗುಮ್ಮ

ಗುಮ್ಮ ಬಂದನು ಸುಮ್ಮನಿರು ಕಂದ, ಅಬ್ಬಬ್ಬ,  
ಏನವನ ಕಣ್ಣು? ನಾಲಿಗೆಯೇನು ಕೆಂಪಗಿದೆ,  
ಕತ್ತಲಲಿ ಕೆಂಡ ಕಂಡಂತೆ! ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬರುವ,  
ಸದ್ದು ಸದ್ದೆಲೆ ಕಂದ, ಸುಮ್ಮನಿರು, ಅಳಬೇಡ!  
ಕೇಳಿ ಇತ್ತಲೆ ಬರುವನೇನೊ ಗುಮ್ಮ; ನಮ್ಮಮ್ಮ  
ಮುಚ್ಚು ಕಣ್ಣನು, ಮಲಗು, ಕಾಣದಿರಲವನ ಸುಡು-  
ಗಾಡು ಮೋರೆಯು; ಅವನು ಹುಮ್ಮನುವ, ಗುಮ್ಮನುವ,  
ಬಿಮ್ಮನಿರು, ಕಣ್ಣೆರೆಯದಿರು, ಗುಮ್ಮ ಬಂದಾನು.

ಬರದಿರೆಲೊ ಗುಮ್ಮ, ಕಂದನು ಸಿದ್ಧೆ ಹೋದ, ಸೊಂ  
ಬಿಗವು! ಸುಳಿವಿಗೆ ಮೀನ ನಡುನೀರ ಹೊಗುವಂತೆ  
ಸ್ತಬ್ಧ ಚೇತನೆ; ಉಸಿರು ಎಳೆಗಾಳಿ ಎಲೆಗಳೊಳು  
ಸುಳಿದಾಡುವಂತೆ. ಇಗೊ ಮರುಳಾಡುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲೊ  
ಯಾವ ಕನಸಿನ ಕೆಳದಿಯೊಡಗೂಡಿ ಅಡುತ್ತಿದೆ-  
ಯೋ; ಗುಮ್ಮ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಂದನಂಜಿಸದಿರೆಲೆ.

## ನೀನು ಮರೆವುದೆ ನನ್ನ?

ರವಿ ಶತಿಯ ಮತ್ತೆ ನೀಸಿತ್ತ ಬೆಳಕಲಿ ಗುರುತಿ-  
ಸುವೆ, ಗುರುವೆ! ಗುರು ಬುಧರ ಹಾಸಂಗಿಯಲಿ ಲೆತ್ತ-  
ಪಾಡುತಿರೆ ಹೊತ್ತು, ಚಿಕ್ಕೆಯ ಪಟ್ಟದಲ್ಲದರ  
ಲೆಕ್ಕವನು ಗುಣಿಸಿ ಏಣಿಸುವೆ. ಮಲೆಯ ಬನಬನನ  
ತಲವ ಮೂಡಲಗಾಳಿ, ಹಸಿರು ಬಯಲಿಗೆ ತರುತ-  
ಲಿರುವ ಪಡುವಲ ಗಾಳಿ, ಹಾಳಿಹದ್ದುಗಳಂತೆ  
ತೀಡುತಿರುವದ ನೋಡುವೆನು. ನೀರು ಸೆಲದಲ್ಲಿ  
ಬೆದೆಗೊಳುವ ಬೀಜಗಳ ಕಾಂಬೆ; ಮರೆವೆನು ಸಿನ್ನ.

ನುಡಿಸುತಿರು ಏಕನಾದವ ಗುರುವೆ! ಜೀವಲಹ-  
ರಿಯ ಭೇದ ಒಡೆದು ಕಾಣಲಿ, ಅಭೇದದ ಕಟ್ಟ-  
ಡವು ಇಟ್ಟಳಿಸಿ ಬರಲಿ, ಭೂತ ಜಾತದ ವೇದ  
ತುದಿಕಳಿಸಿ ನಾಲಗೆಗೆ ಇಮ್ಮು ಚಿಮ್ಮಲಿ. ಶರಣು  
ಗುರುಪಾದ, ಜಯ ಪರಾಕು! ಹಸಾದ! ಗತಿಯೆನಗೆ  
ನಿನ್ನ ಶ್ರುತಿಯ ವಿಡಾಯ. ನೀನು ಮರೆವುದೆ ನನ್ನ?



## ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು

ಮನದ ಬಯಲಲಿ ಬವಣೆಗೊಂಡೆ, ಜಿಸಲಿಸ ರ್ಪುಳದೆ  
ಹುಲ್ಲೆ ಹಂಗಿಸುವ ಹುಸಿನೀರ ಕಾಂಬೊಲು ಕಂಡೆ—  
ನೀರ, ನೇಹಿಗ, ನಂಟ, ಬಂಟ, ಸಂವಾದಿ, ಗುರು,  
ಶಿಷ್ಯ, ಪ್ರೀತಿಯ ಚಾತಿಗಾರ! ಎಲ್ಲಿರುವೆ ರಸ-  
ಸಿದ್ಧ ಗೋರಕ್ಷ ಸುಕ್ಕಿಲೆ ಹೊಯ್ದುರೂ ಮುಕ್ಕು  
ತುಕ್ಕುರಿಯದಿದ್ದ ಮೈಕವಚ ಕಳೆದಿಡುವಂತೆ  
ಕೆಳಗಿರಿಸಿ, ಕದಳಿಯಲ್ಲಡಗಿ ಕಾಣದೆ ಹೋದ,  
ಲಿಂಗ ಲೀಲಾವಿಲಾಸದಲಿ ಸಟಿಸದ ಮೂರ್ತಿ?

ವಚನ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕುಣಿಕುಣಿದಳಂದು, ಮ-  
ದ್ದಳೆಯ ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಯಲಿ; ಶೂನ್ಯದಲಿ  
ಹುಟ್ಟುಗಟ್ಟಿತು ಹದುಳದೊಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆ; ಬೆಡಗು  
ಬಿನ್ನಾಣ ಬಿಡಿಸಿ, ಬೆಳುದಿಂಗಳವ ಕುಡಿದ ಮಧು-  
ಮತ್ತ ಚಿತ್ತ-ಚಕೋರ ಕೇಳುತಿದೆ, ಹೇಳುತಿದೆ—  
“ಬೇರೆ ದರುಶನವೇಕೆ? **ನಾತೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ?**”

## ರತ್ನಾಕರ

ಕೃತಿಗಳೆನಿಸಿ ನಿನ್ನ ಶೃಂಗಾರ ಪಾವನ ಗಂಗೆ-  
ಯೊಲು; ರಸವು ಸಮರಸವು. ರುಚಿಯು ಶುಚಿ,  
ಸುಭಗ, ಗಂಭೀರ, ಆಸವಾಸ, ನೂತನ, ರಮ್ಯ.  
ಮಧುರತಮದೃಷ್ಟಿ ಸುಖವೃಷ್ಟಿ; ಕಲ್ಲಿನಲು  
ನಂದನದ ಅಂದ ಕಂಡರಿಸಿ ಕುಸಿರಿಸಿ ನಗುವ  
ರೂವಾರಿ ಬಗೆ; ದುಗುಡ ದುಮ್ಮಾಸಗಳ ಹಗೆಯೊ.  
ಚಾತಿರಸಿಕನೆ ನೀನು 'ಹಿಡಿದುದೇ ತಿರುಳು, ನುಡಿ-  
ದುದೆ ಹುರುಳು' ನಿಜವಾಗಿ ಲೌಕಿಕವಲೌಕಿಕವು!

ನೆಲಮುಗಿಲುಗಳನೊಂದೆ ಅಂಗೈಲಿ ಹಿಡಿದಂತೆ  
ಭೋಗಯೋಗವ ಹೊಂದಿಸಿಹ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯ ಕವಿ!  
ರನ್ನ ಬಗೆ, ಹೊನ್ನ ನುಡಿ ಕುಂದಣಿಸಿದವರುಂಟು.  
ಉಸುರಿದವರೆಷ್ಟು ಜ್ಯೋತಿಯಲಿ ಚಾತಿಯೆ ಹೂತು,  
ಪರಿಮಳಿಸುವೊಲು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಕಣಿ ಕಣಸುಗಳ?  
ಹುಟ್ಟು ಋಷಿಯಲ್ಲದನ ಕಬ್ಬು ಹಬ್ಬವೆ ಜಗಕೆ?

## ನಾನು-ನೀನು

ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುವೆನು ಕಾಂಚನಗಂಗೆ, ಎಂದೊಮ್ಮೆ  
ಹೂಡುವದು ಗಾಳಿದೇರಿಸಲಿ ಲಗ್ನೆಯ; ಚಂದ್ರ  
ಲೋಕವನು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಜ್ಯೋತಿಃಸಾಂದ್ರ  
ಆಕಾಶ ಬಾಣಗಳನೇರಿ ಬಯಲಲಿ ಚಿಮ್ಮಿ  
ನುಗ್ಗುವದು; ದುರ್ಬಲನುಗಳ ಚಾಚಿ ನಕ್ಷತ್ರ  
ಚಕ್ರಪಸರವ ಕಣ್ಣು ತಾಗೆ ಕಾಣುವೆನೆಂದು  
ನನ್ನ ಜೀವದ ನಯನ-ತೆರೆ ತಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತು  
ಸಾಗರಕೆ-ತುತ್ತಲಿದೆ ಆ ನಿರಾಟ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ಸಿನ್ನ ದರ್ಶನ ಪೂರ್ಣ : ಕೂಸು ಕಣ್ಣೆರೆದಂತೆ,  
ವೊಗ್ಗೆಯೆಲರಿಗೆ ಅಲರಿದಂತೆ, ಚಿಪ್ಪಿನ ಸ್ವಾತಿ  
ಹನಿಯೆ ಮುತ್ತಾದಂತೆ, ಬಸಿರಹೂವಲಿ ಸಿಂತ  
ನೀರೆ ಪಿಂಡಾಕಾರ ಬೆಳೆದ ಪದ್ಮಿನಿ ಚಾತಿ.  
ಚಣಚಣಕು ಪರಿಪೂರ್ಣ ನೀನು ತಣಿದೇ ದಣಿವೆ;  
ನನಗೆ ಪೂರ್ಣತೆಯೆಂದೊ, ನಾನು ದಣಿದೇ ತಣಿವೆ.

## ಮುಡಿಪಿದ ಹೂ

ಬಾಗಿ ಬಾಗದ ಹಠದ ದಿಟದ ಸಾಧನೆಯ ಸಾ-  
ಹಸದಲ್ಲಿ, ಜೋಕೆ ತೂಕಗಳಿಂದ ಎಷವ ಹಿ-  
ದೆಳೆದು, ಜೀವನದ ಸವಿ ಬೆರಿಸಿ, ರಸವನ್ನು ತೋರಿ-  
ಯಿಸಲೆಳಸಿ, ಸಿನ್ನ ಜೀವನ ಚಂದ್ರಕಲೆ ಮಿತ್ರ-  
ತಾಪವನು ಸುಂಗಿ ನಗೆಗೂಡಿ, ಬಡತನ ನೀಗಿ,  
ತಾಯಿ ನೆಲವನೆ ಸುತ್ತಿಯೊಳಗೊಂಡು ಒಲಗೊಂಡು,  
ದಿನದಿನಕೆ ಎದೆಯ ಸುಧೆಯಿಂದ ತೀವಿದ ಮೈಯು  
ತುಂಬುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ಕ್ಷಯವು ಸುಂಗಿತೆ ಆದನು !

ಬಾಸಬಯಲಿನ ತುಂಬ ಪೋಷಣೆ ಮೂಡಿದರು,  
ಕಾಣಕಾಣತ ವಸ್ತು ಕನಸು ಗೂಡಿದರು, ಚರಿ-  
ತೆ ಕತೆಯಾದರು, ಮುಂಚಿದುಸಿರು ಸ್ಮೃತಿಪಥಲೀನ-  
ವಾದರೂ-ನಶ್ವರನೆ? ಎಲೆಗೆ ಪ್ರಾಣಜ್ಯೋತಿ !  
ಹುಳುಹೊಕ್ಕು ಹೂವನೊಳಹೊಕ್ಕು ಅರಿತವರುಂಟೆ ?  
ಮಗನುಗಿಸಿ ಕೂಡದ ನಗೆಹೂವ ಮರೆತವರುಂಟೆ ?

## ಕವಿಶಿಷ್ಯ

ಕವಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವು ತಾನೆಂಬ ಗರುವಿಕೆಯ ಮರು-  
ಭೂಮಿಯ ಮರೀಚಿಕಾಜಲಪಾನಲೋಲನಾ-  
ಗುವನು ಆರೆಗಳಿಗೆ, ಬಿಡಿಕರಡುಗವಿತೆಯ ಮೊದಲ  
ಒಂದೆರಡು ಸಾಲುಗಳ ಲೀಲೆಯಲಿ ಬರೆದ ಬಡ-  
ಗಬ್ಬಿಗನು ಕೂಡ; ಸ್ವಕವೋಲಕಲ್ಪಿತದ ಕೀ-  
ರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯು ತುಂಬುವದು ಕಿವಿಗವಿಯನ್ನು,  
ತನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿವರಾರಿನ್ನು ಇಳೆಯೊಳಗೆನುತ  
ಸರಸತಿಯೆ ಕೈಪಿಡಿದ ಕನಸ ಕಾಣುವನಹಹ !

ಸುಕವಿ ಜನಮಿತ್ರ; ನವ ಕವನಕ್ಕೆ ರನ್ನಗ-  
ನ್ನಡಿ; ರಸಿಕ; ಸರಸಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲಿ ಸರಸಿ; ಮು-  
ಪ್ಪಿನಲಿ ಹರೆಯದ ಹಸಿರ, ಹಸುಳಿತನದಾಚಿಗುರ  
ಕುಣಿಕುಣಿಸಿ ಕುಣಿದು ಕುಣಿಸಿದ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ತೆಂ-  
ಗಾಳಿ; ನೀ ಬಂದೆ-ಹಾ, ವೋದೆ ! ಸಾರಿದೆ ಜಗಕೆ :  
ಕವಿಶಿಷ್ಯನೆಂಬುವಾ ಕೀರ್ತಿ ಕವಿಗೂ ಮೇಲು.

## ಗಂಧವತಿ

ಗಂಧವತಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಸುಗಂಧ-ಕಂದದ ಬಳ್ಳಿ,  
ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ ಬೆಟ್ಟಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ; ಗಿರಿಶಿಖರ  
ಮುಕುಲದೊಲು ಪೊಗವನೆತ್ತಿವೆ ನಭದಲ್ಲಲ್ಲಿ;  
ಮಲರುವದದಂದೋ \*? ಕೊನೆಯ ಪ್ರಳಯ ಪ್ರಖರ  
ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರುದಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಚಳಿ ತಳ್ಳಿ  
ಸವವಸಂತವು ಬರಲು, ಸುರ-ತಾರಕಾನಿಕರ  
ಭೃಂಗದಂತೆರಗಿ, ನರುಗಂಪನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ,  
ಮಗವುಗಿಸೆ ದೆಸೆ, ಆಗ ಮುಗಿಲ ಮೌನವೆ ಮುಖರ.

ಈ ಚಿತ್ತ ಸರಸಿಯಲಿ ಮಧುಕಲ್ಪನಾಕುಸುಮ  
ತುರುಗಿ ತುಂಬಿವೆ, ಒಡಲಕಾವಣದೊಳೀ ಪ್ರಾಣ  
ಕಾದಲಸಿಗಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ ಕಾದು, ಗಂಭೀರ!  
ಬಾರ, ತಳುವದೆ ಜಗಜ್ಜೀವನವೆ! ಅತಿವಿಷಮ  
ಸಂಕಟದೊಳಿದೆ; ತಡೆಯುವರೆ, ತಾನು ಸಿತ್ರಾಣ;  
ಉಸಿರೊಳುಳಿದಿದೆ. ಮಲಯಪವನ ವಿಲಯಸನೀರ!

## ಅಭಿರುಚಿ

ಆಸಂದದಿಂದ ಬಂದೀ ಜಗದ ರುಚಿಯೆ ಕಹಿ  
ಯೆಂದು ಕಾತರಗೊಳ್ಳಬೀಡ, ನಾಲಗೆಯೆ ! ಇದು  
ಎಲ್ಲವೂ ಅನ್ನ; ಅದರದರ ರುಚಿಯದಕೆ; ಬಿಡು,  
ಸಿನ್ನ ಬಯಕೆಯ ಬಣ್ಣವೆರಚದಿರು, ರಸವೆ ಸಿಹಿ.  
ಒಗರು, ಸಿಹಿ, ಕಹಿ, ಕಾರ, ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಒಡವೆಯದು;  
ರಸವು ರಸಬಲ್ಲ ರಸಿಕನದು ? ಸರಸಿಗೆ ತೆರಹಿ  
ತೋರುವದು ಜಗವು ಹೃದಯನ ? ಅರಸಿಕಗೆ ಅರುಹಿ  
ಇನ್ನೆ ಸಾವುದೆ ಮನೆಯೆ ? ಚೆಲುವನರಿಯದು ಕುರುಡು

ಭಾರತಕು ಭಾರತರವಾದ ಜಗದ ರಹಸ್ಯ  
ಉಸಿರಣಿಸಿದ ವೇದ ವಾದವಾಯಿತು; ಬೆಳೆವ  
ಬೆಳಕಿನ ಮಹಾಪಥನನಳೆವ ಸಾಹಸ ಹಾಸ್ಯ;  
ಕಡಲು ಕರೆವುದು; ಕಾಲುನೆಯಲಿ ತಿಳಿಯದೆ ಕೊಳೆನೆ,  
ಎಲೆ ಬೀವ ! ಸಿನ್ನೊಳಗೆ ಜಿಹ್ವೆ ಚಿಗುರಲಿ; ಹಿಂದೆ  
ಕಣ್ಣು ಅರಳಲಿ, ಹಿಗ್ಗ ಹಣ್ಣು ಪಡೆಯುವೆ ಮುಂದೆ.

## ದುರ್ಲಭಯುಕ್ತಿ

“ ತಿಣಕದಿರು ಸುಖದ ಸಂಪಾದನೆಗೆ-ಒಂದಿನಿಸು  
ನಗೆ, ಇನಿಸು ದುಃಖ ವಿಸ್ಮೃತಿ, ಇನಿಸು ಲೋಕಾನು-  
ಭವವು, ರಸಿಕತೆ ಇನಿಸು, ತಾಳ್ಮೆಯಿರೆ ಇನಿಸಾನು;  
ಹಲಸು ಕಾತಂತೆ ರಸಭಾವ ರೋಮಾಂಚಿತಸು.  
ಹಸು ಕರುವಿನೆಡೆಗೆ ಕೆಚ್ಚಲುದೊರೆದು ಬರುವಂತೆ,  
ಅಂಬಿಗರೆಯಲು ಕರುಳು, ಆನಂದ ತೊರೆಯುವದು,  
ಹರಿಯುವದು, ಮೇರೆವರೆಯುವದು, ಹೃದಯದೊಳು ವಿಧು  
ಜಿಂಬ ತುಂಬುವದು. ಬರಿದೇಕೆ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಚಿಂತೆ? ”

ಸುಖ ಸುಲಭ, ಅದರ ಹದ ದುರ್ಲಭವು ಎನುವ ರೀ-  
ತಿಯು ರನ್ಯು! ನಗೆ ಪಾರಿಜಾತ ಸುಕುಮಾರ ಸುಮು,  
ಕಲ್ಲೊಳಕ್ಕರ ದುಃಖ; ಲೋಕಾನುಭವ ದರೀ-  
ಕುಹರಗರ್ಜನೆ; ರಸಿಕಲಹರಿಯದು ಡಂಭ ಸಮ  
ಸರಣಿ; ತಾಳ್ಮೆಯು ಕಪ್ಪೆ ತೂಕ; ಯೋಗವು ಹರೀ-  
ಚ್ಚೆಯು; ಸುಖವು ಭ್ರಮವು; ಈ ಮನದ ಪಾಕವೆ ವಿಷಮ.



## ರಸಿಕ:-ವೇದಾಂತಿಗೆ

ನಗೆಯಾಡದಿರು ನನ್ನ ನಲುವೆ ಒಲುವೆಯ ಕುರಿತು.  
ಆರಿಯೆನೇ ತುಂಬು ಮೈ ಮಾಂಸಸಿಂಡದ ಡಂಭ-  
ವೆಂಬುದನು? ನಾಣು ಸೆತ್ತರದಾಟ, ಮಧು ಚುಂಬ-  
ನವು ಕುನ್ನಿ ಚೆನ್ನಾಟ, ಸಂತತಿಯ ತಂತು ಋತು.  
ಮಾನಗಳ ಮಾಟ; ಅಂತಕರಣ ಹುಲು ಡೊಂಬ-  
ನೆಲು ಕುಣಿದು ಮಣಿವಾಟ. ಅತಿಥಿ ರೂಢಿಗೆ ಹೊರತು  
ಎಸುವ ಮರಣವ ನಾನು ಎಂತು ಬಿಡುವೆನು ಮರೆತು ?  
ವಸ್ತುವು ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ, ಘನ ಘನ ಸಿರಾಲಂಬ !

ನಗೆಯಾಡು; ಬೀಭತ್ಸ ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ, ಏರಕ್ಕಿ  
ರಾದ್ರವನ್ನಳಿದು, ಅಭಯವ ಪಡೆದು, ಭಿನ್ನರುಚಿ  
ರಂಜಿಸಲಿ, ತಮವ ಹಿಂಜಿಸಲಿ, ಹರಿಯಲಿ ನಸುಕು.  
ನನ್ನ ಒಲುವೆಗೆ ಇದುವೆ ಫಲವೆಂಬೆ. ಸಿತ್ಕರುಚಿ-  
ಯಾನಂದ ತನುವು; ರಸರಸವು ಮೋಹದ ಮುಸುಕು.  
ಸತ್ಯಮಿಥ್ಯವನರಸೆ, ಸಾಕು ಪ್ರೇಮದ ಯುಕ್ತಿ.

## ಕೃತಿ

ಸಿದ್ಧೋಷಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಿಸುವೆನೆನ್ನುವ ಪಂಥ-  
ಗಾರ ! ಹಂಬಲವೇನೊ ಹಿರಿದು; ಗುಣದೋಷ ಚ-  
ರ್ಚೆಯಲಿ ಪಳಗಿದ ಬಗೆಯ ಸುರಿತ ನಯದಲಿ ಬಲಿತ  
ಕೈ ಚಳಕದಲಿ ಹಿಳಿವೆ ರಸವ, ಜುಬ್ಬರದ ಜಂ-  
ಜಡ ಸವರಿ; ಬಯಕೆ ಬರುವಾ ಬಾಳ ಲೀಲೆಯನು  
ಹೂಳಿಯಿಸುವ ತೆರ, ಚಿರಂಜೀವ ಸುಕೃತಿಯ ಸಂಚ-  
ಕಾರ ! ನಿನ್ನೀಮಸೆದ ಮನದ ಹರಿತಾದ ಕಣ್  
ಸೋಟ, ಹೃದಯದ ಓಟ, ಬೆಳಕ ನಡಿಗೈಗು ಋಗಲು.

ಕೃತಿಯ ರಚಿಸದೆ ಕೃತಾರ್ಥವೆ ಜೀವ ? ರಸ ಎಮು-  
ರ್ಶಿಯು ರಸದ ಯೋಗ ಕೊಡಬಲ್ಲದೆ ? ಕಾಣೆವೇ  
ಹಸಿರಹುಲ್ಲಲಿ ಬಂಜೆಬಯಲ ಬಸಿರಸು ಮುಚ್ಚ  
ಲಿಳಿಸುವದ ? ಜೀವದಾ ಹಸಿವು-ಸೀರಡಿಕೆ ಅದ-  
ಕೂ ಮೇಲು. ಹಡೆದು ಪಡೆಯುವ ಪೂರ್ಣ ಸುಖ ಸಹಜ !  
ತಮ್ಮ ಸೆರಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಮೈಗರೆಯುವರೆ ಹಗಲು ?

## ಅಗಸ್ತ್ಯ

ವಿಂಧ್ಯದ ಅನುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಮಸ್ತಕವ ಮೆಟ್ಟಿ, ದ-  
ಕ್ಷಿಣದ ದಾರಿಯ ತೆರೆದು ತೋರಿದಿರಿ; ಉತ್ತರಕ್ಕೆ  
ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಯ್ತು. ದಕ್ಷಿಣದ ಏಳರಕ್ಕೆ  
ಎಡೆಯಾಯ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಪಾವನ ಪಾದ ಮೆಟ್ಟಿದ-  
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ. ಮುಕ್ತಿ ಗಂಗೆಯು ಇಳಿದ  
ಭಕ್ತಿ ಭೂಮಿಯು ತಮಿಳದೊಳು ಕನ್ನಡದ ಹರಕೆ  
ಹೊತ್ತಿತ್ತು, ಒಪ್ಪಿಸಿತು, ವೇದ ಮೊಳಗಿತು. ಗೋರಕೆ  
ಹೊಡೆಯುತಂಧಾಸುರನು ಆಡವಿಗವಿಯಲ್ಲುಳಿದ.

ಹೊಂದುಗೂಡಕೆಗೆಡುತಲಿದೆ. ಇತ್ತ ಅನಿವಾರ್ಯ  
ಶಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರದೊಳೆ ನಾಡಿಹರು ಬೆಳಕಿನ ಕೊಲೆಯು.  
ಅತ್ತನಾದಿಯನಾರ್ಯ ಕತ್ತಲೆಯು ಕೃತ ಕಾರ್ಯ-  
ವಾಗಲಿದೆ. ಇವ ಜಳಿಯ, ಕರಿಯ; ಹಾರುವ, ಹೊಲೆಯ;  
ಎಂದು ಇತ್ತಂಡದೊಳು ಕತ್ತರಿಸಲಿಹರಾರ್ಯ!  
ಮೂಢ ವಿಂಧ್ಯ-ಪಿಶಾಚ್ಯ ಮನದೊಳೆತ್ತಿದೆ ತಲೆಯ.

## ಒಡನುಡಿ

ದುಃಸಾಧ್ಯಸಂಭಾವ್ಯವೆಂಬ ಸೊಲ್ಲಿನ ಗುಲ್ಲು  
ಗುಡುಗಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯು ಒಡೆದು  
ಬಿಸೆಯ ಬರದಂತೆ ದಿಸೆದಿಸೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹಿಡಿದು  
ಕಟ್ಟಬಲ್ಲಾ ಕೈಯೆ ಕಾಣದಿದೆ. ಒಡಕುಲ್ಲು  
ಬೆಳೆಯ, ಹೂದೋಟ ಹುದುಗದೆ ನೆಲದೊಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲು.  
ದನದ ಚಂಗುಳಿಯಂತೆ ಹಿಂಡಾಗಿ, ಮನ ತಡೆದು  
ಸಿಂತಿದೆ, ನಿರಾಯಾಸ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ. ಸಿಡಿದು  
ವೂರ್ವ ಮೈಭವವು ಉಶಾಪ ಕೋರುವ ಕಲ್ಲು.

“ಶ್ರೀ ಕನ್ನಡದ ಧೂಳಿ ಬಾಂದೊರೆಯೊಳೊಳುಕುಳಿಯು  
ನಾಡೀತು. ಸೂರ್ಯ ಮಾಲೆಯ ರಾಸಲೀಲೆಯದು  
ಕನ್ನಡದಿ ಒಣ್ಣಸೆಯ ಪಡೆದೀತು, ಪರಿಶುದ್ಧ  
ಕನ್ನಡರ ಕೀರ್ತಿ ನಾಡಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಯ ಕುಡಿ-  
ಯೊಡೆಸೀತು. ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ”- ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯೊಳಿದ್ದ  
ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವು ಎನೆಯೊಳೊಡನುಡಿಯುವದು.

## ಸುಹೃದ

ಎಲೆ ಸುಹೃದ, ಸರ್ವ ಭೂತಾಂತರಸ್ಥನಿ, ನರನ  
ನಾರಾಯಣನಿ, ನಿನ್ನ ಮೈತ್ರಿಯ ಉಗಾಭೋಗ  
ಉಸಿರು ಈ ಹಕ್ಕಿಯಲಿ; ತುಂಬು ಜೀವನ ದೇವ.  
ಯುಗಜುಗದ ಪರಿಸಾಕದಿಂದ ಬರಲಿರುವಂಥ  
ಸ್ನೇಹಸಾರದ ಹದವನರಿವೇ ? ಕ್ಷಣಜೀವಿ-  
ಗಳು ನಾವು, ಕಣ್ಣು ಆಚೆಗೆ ಕಾಣದಿರುವ ಕುರು-  
ಡರು. ತನ್ನದಲ್ಲದುದು ತಲೆಯೆತ್ತಿತೆಂದು ತಲೆ-  
ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಢ-ಜಡ-ಮಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

ನಾಳೆ ಬರುವದು ಬರಲಿ. ಹೃದಯ ಪುಷ್ಕರಣಿಯಲಿ  
ಮಳೆ ನೀರು, ಹೊಳೆ ನೀರು, ಕೊಳೆ ನೀರು, ಕೊಚ್ಚಿ ಬರ-  
ದಿರಲಿಂದು. ನಾಡಾಡಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಡಿ ಕಲೆ  
ಬೆರೆತಿರಲು, ಕುಡಿದುದೇ ತೀರ್ಥವೆನದಿರುವಂತೆ  
ಕರುಣಿಸೆಲೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರವನು. ಹಿವಾಲಯದ  
ಮಾನಸ ಸರೋವರದ ಗಂಗೆ ಕಲಕಿದುದುಂಟೆ ?

## ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ

ಚನ್ನಚನ್ನಾಂತರದ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವೇ,  
ಫಲಹೊಂದು ಕಾಲ ಬಂದಾಗ. ಬಗರಿಳಿದು ಹುಳಿ  
ಹೋಗಿ, ಸವಿ ಹವಣುಗೊಳುತಿರೆ, ಬಣ್ಣ ಹೊಂಬಣ್ಣ-  
ಕೇರುತಿರೆ, ಬಳುಕಿ ಗಾಳಿಗೆ, ಬೆಂದು ಬಿಸಿಲಿನಲಿ,  
ನಾಸು ಕಾಯುವೆ; ಹಸಿವು ಎಸರೇರಿ ಕುದಿಬಂದು  
ಉಕ್ಕಿ ಹೋಗಲಿ. ಉರುವಲ್ಲಿಲ್ಲದಲೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ  
ಕಿಚ್ಚು. ಕಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ ನೀರು ಸೆಲೆಯಂತೆ. ಬಂ-  
ದಂದು ನೀನವ್ಯುತಫಲ. ಹುಸಿಯೆ ಆಸಿವಸಿ ಸಾಕು.

ಇಂದೆ ಬರುವೆಯೇ ಏನೊ ಎಂದು ತವಕದ ಬಯಕೆ,  
ಸೋಂತು ನೀರೆಯು ನಲ್ಲನೆಲ್ಲಿ ಬರುವನೊ, ಸಕಲ  
ಸಿಂಗಾರ ಸಲಕರಣೆ ಸರಿಯಿರಲಿ ಎನುತ, ದಿನ-  
ದಿನವು, ಹಗಲಿರುಳು ಅಣಿಗೊಳುವಂತೆ, ಹಸಿಯಾಸೆ  
ತೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ; ಹುಸಿಮುನಿಸ ಕಳೆಯುತ್ತಿದೆ; ಬಗೆಯ ಹಿ-  
ಗ್ಗಲಿಸುತ್ತಿದೆ; ತನ್ನ ಒಳಹೊರಗೆ ಬೆಳಗುತ್ತಲಿದೆ.

## ಚಿದಂಬರ

ಕೂಲವಧುಸಿನೊಲು, ಅಡಕದಲಿ ನಗುವ ಕೌತುಕ-ಕು-  
ತೂಹಲದ ಕಣಿಯ ಕಣ್ಣಲಿ ತೆರೆದು, 'ಮುಗಿಲ ನೀ-  
ಲಿಯ ಕುಡಿದು ಬಿಳಿದು ಮಾಡುವೆ'ನೆಂದು ಹಸಿದ ಹ-  
ಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗ ! ಗುರುವೆನುವ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಸಂತಿ-  
ರಲು ಇದಿರುಗೊಂಡೆ ನನ್ನನು ನೀನು, ಹುಡುಗ ಹಿಂ-  
ಡಿಸ ವುಂಡತನದಿ ಬಿಳಿದವನನ್ನು. ಕನ್ನಡದ  
ಕನ್ನಡಿಯು ಬಿಳಗಲಿತ್ತಾಗ, ಕಂಡೆವು ನಮ್ಮ  
ರೂಪನು. ಕನ್ನಡದ ಕಳಸ ಕಣಸಲಿ ಕಂಡೆ.

ಕನ್ನಡದ ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವ ಎಳೆಯ ಗಿಳಿಯರೊಳು  
ನೀನು ವೊದಲಿಗ ನನಗೆ. ಸ್ನೇಹ-ಸಿಂಹಾಸನದ  
ಶೂನ್ಯ ಪೀಠದಿ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ, ಓರಿಗೆ ಜೊತೆಯ  
ಎಳೆಯರನು ಎರಡು ಕೈಯಲಿ ತಂದೆ. ಕಲ್ಲ ನಿ-  
ಕ್ಕಿದೆ ಆಡಿಗ; ಗುಡಿಗಿ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿದೆ ಶಕ್ತಿ ?  
ಸಿಬ್ಬಿಗಗೊಂಡ ಹೆಬ್ಬಯಲು ಹಬ್ಬಿದೆ ಗಿಳಿಯ !

## ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ

ಸ್ತೋತ್ರಯೇ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಡವು ಆನೆ ಕುದುರೆ ಹಾ-

ವುಗೆ, ಸಿನ್ನ ಹೊಸ್ತಿಲವ ದಾಟಿ ಇಲ್ಲಡಿಯಿಟ್ಟಿ;  
ಬಿಜಯ ಮಾಡಿಸಿದೆ ಮೈಭವದಿ, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾ-  
ಡುವೆ, ಕುರುಹಗಳ ತೋರಿ ಹೇಳುತಿಹೆಯಾ, ನಲ್ಲ!  
ನನಸೆಂದು ತೋರಿ ಹಾರೈಸಿದುದು ಕನಸಾಗೆ,  
ಕನಸು ಕನ್ನಡಿಯ ಗಂಟೆಂದೆನಲೊ, ಕಣಸೆಂದು  
ಹಿಗ್ಗಿ ನುಗ್ಗಲೊ, ಜೀವ ತಾನಪೂರ್ವವ ಕಂಡು  
ಸಂಕೋಚ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ತೇಂಕಾಡುವದು.

ನೇತ್ರ ಪಲ್ಲವಿಗೆ ಭುಲ್ಲಯಿಸಿರುವ ಮುಗ್ಧ ಮಾ-  
ಧುರ್ಯನೇ! ಕನ್ನಿಕೆಯ ಕಾಲುಂದುಗೆಯ ಅಂದ-  
ದೊಳು ಕುಣಿಸದಿರು ಬಗೆಯ; ನಲ್ಲ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಆನು-  
ರಾಗಿಯಿರಬಹುದು, ಸಿನ್ನನು ಹುಡುಕಿ ನಾಳೆ ಬರ-  
ಬಹುದು, ಬಹನು. ಅರಸನ ಕಂಡು ಪುರುಷನ ಮರತೆ  
ನೋಡು. ಕಾಮಿನಿಯೆ! ಅಡಿಯಾಗು, ವಾಹನವಾಗು.



## ಗಾರುಡಿಗ

ಇದು ಮಂತ್ರ; ಅರ್ಥಕ್ಕೋಗ್ಗದ ಶಬ್ದಗಳ ಪವಣಿಸುವ ತಂತ್ರ;  
 ತಾನೆ ತಾನೆ ಸಮರ್ಥಭಂಡ; ದ್ಯುಗ್ವಂಧ-ದಿ-  
 ಗ್ವಂಧ; ಪ್ರಾಣದ ಕೆಚ್ಚು ಕೆತ್ತಿ ರಚಿಸಿದೆ; ಉಸಿರ  
 ಹೆದೆಗೆ ಹೂಡಿದ ಗರಿಯು ಗುರಿಯು ನಿರಿಯಿಟ್ಟು ಬರು-  
 ತಿದೆ ತೂರಿ ಲೀಲೆಯಲನಾಯಾಸ. ಗರುಡನಂ-  
 ತೆರಗ ಬಂದಿತು-ಭ್ರಮೆಯೋ? ಹಮ್ಮದವೋ? ನಂಜೋ! ಮರ-  
 ಣವೋ? ನಿದ್ವೆಯೋ! ಮೋಹನವೋ! ಎಚ್ಚರಕೆ ಕವದ  
 ಮರೆವೋ! ಕನಸೋ! ನನಸು-ಎಲ್ಲ ಹಾಲೋ ಹಾಲು!

ಎಲೆ ಹಾವೆ! ಹೊಟ್ಟೆಹೊಸೆಯುವ ಜಂತು! ನಿನಗೆ ಕಿವಿ-  
 ಯಿಲ್ಲ, ನಾಲಿಗೆಯಿರಡು; ಹಲ್ಲೊಳಿದೆ ಎಷವು; ನಿ-  
 ನ್ನನ್ನ ಗಾಳಿಯು; ನೀನು ಪಾತಾಳಕಿಳಿದರೂ  
 ಮತ್ತೆ ಕಾಡುವೆ; ರಸಿಕನೆನೆ ಚಂದ ತಲೆದೂಗಿ  
 ನಾಳೆ ಕಾರುವೆ ಗರಳ! ಬಯಸುತ್ತಿರು, ಬಯಸುತ್ತಿರು. .  
 ಕಂಡಿಲ್ಲವೇನೊ ಅಂಗೈಯು ಗರುಡನ ಗೆರೆಯ!

## ಹಾಳಿ ಹಡಗ

ತೇಲಿಬಿಡುವೆನು ಹಾಳಿ ಹಡಗಗಳ, ಹುಡುಗರಾ-  
ಟದೊಳೆಂತು ಅಂತು, ಕಾರ್ಮೋಡ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದ  
ಹೊತ್ತು ಹೊರಸಾಗಿ ಬೆಳಗುವವರೆಗೆ, ಮನೆಯ ಕಸ-  
ವನೆ ಸರಕು ಮಾಡಿ; ಕೆರೆಕಾಲುನೆಯನೊಂದು ಗೊಳಿ-  
ಸುವ ಚಲಾದ್ವೈತದೀ ಕೆಂಪು ಹೊಳೆಯಲಿ, ಹಳ್ಳ-  
ಪಿಡಿದು ಹೋಗಲಿ. ಹುಚ್ಚು ಮಳೆಗಾಳಿಗಳಿಗೀಡೆ  
ದುಲು ಹಡಗ? ಲಾಭ ಹಾಸಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಯೊ-  
ಳಲಿ, ಬೆರಗಲಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಕುಣಿದಾಡಿದುದೆ ಬಂತು.

ಒಡಲು ಉಡಿಗೆಗಳಂತೆ ಮಾಸಿ ಪಿಸಿವುದು; ಉಸಿರು  
ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಯಲಿ ಕುಸಿಯುವುದು; ಬಗೆಯು ಗಂ-  
ಧರ್ಪನಗರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಬರಿದೊರೆ ಹರಿಸಿ,  
ಮುಗಲ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೊಯ್ಪಿಡಾಡಿ ಮೂಸಿ, ಚಿ-  
ತ್ತದ ಭಿತ್ತಿಯಲಿ ಮೂಡಿದಂಥ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ  
ಬೀವಕಳೆದುಂಬಿ, ಸ್ವರ್ಗವ ಹಡೆದು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.



ತರಂಗ

ಸೀಸಪದ್ಮಗಳು

## ಪರಿವಿಡಿ

೧	ರಸಿಕ	೧೨	ಕಂಬನಿ
೨	ಆಗಮ್ಯ	೧೩	ಪ್ರಾಣಿಜೀವನ
೩	ಅದೃಷ್ಟ	೧೪	ಬಾಳಿದೆಯ ಶೂಲ
೪	ಗೃಹಿಣಿ	೧೫	ಎಣಿಕೆ
೫	ಒಲವೆಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆ	೧೬	ಇರವು-ಅವು
೬	ಸಾಹಿತ್ಯಕೇಳಿ	೧೭	ಹಾದಿ
೭	ಆದಿಕವಿ	೧೮	ತೊಗಲ ಚಿಲಿ
೮	ಮೈತಳೆದ ಕರುಣೆ	೧೯	ಸತ್ಯವೀರ
೯	ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ (i)	೨೦	ವನಸುಮ
೧೦	,, ,, (ii)	೨೧	ಅನುರಜೀವನ
೧೧	ರೋದನ	೨೨	ಇಂದು

## ರಸಿಕ

ಸನ್ನೆದೆಯು-ನಿನ್ನೆದೆಯು; ಸಡುವೆ ಕ್ಷ್ಣಾರೋದಧಿಯು !  
ಕಾಡಿಸಲಿ ಅತ್ತಂತೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಡು !  
ತಂತಮ್ಮ ಕಂಬಸಿಯಲೆಲ್ಲರೂ ಮುಳುಗಿದರೆ  
ಕೆಳೆಯ ಬೇಡುವ ಎದೆಗೆ ಯಾರು ಜೋಡು ?

ಅರಿವಿನಾಳದೊಳಿರುವ ಅಣಿಮುತ್ತುಗಳನೆತ್ತಿ  
ಪವಣಿಸುವ ಜಾಣು ಬಗೆಗೆಂದು ಬಹದೊ ?  
ಸೂಜಿಗೂ ಹದನು, ಎಳೆನೂಲಿಗೂ ಮಿದುವಾದ  
ಸುಡಿಸುಡಿಯು ನಾಲಗೆಗೆ ನಿಲುಕಲಹುದೊ ?

ಹೆಣೆದು ಹೂ-ಹೊರೆ-ಹಾರ ಹಾರಗಳನು  
ಕಳುಹುವೊಲು ಗಾಳಿಯಲಿ ಹಾಡುಗಳನು;  
ಕಳುಹಿ ಎದೆವಾತುಗಳ ತಣಿವೆನೆಂದು  
ರಸಿಕ ! ನಿನ್ನೆದೆ-ಕೊರಳಿಗಿಂಪ ತಂದು ?

## ಅಗಮ್ಯ

ಪೂಯೆ ವೈವೆತ್ತು ನಟಿಸುವಳೊ ಹೆಣ್ಣಲಿ ಸಿಂತು;  
ಕಣ್ಣುಳಿಸಿ, ಮನವ ಕುಣಿದಾಡಿಸುವಳು.  
ಕೂದಲಿನ ಅಳದಲಿ, ಕುರುಳುಗಳ ಗಾಳದಲಿ,  
ಬಾಳೆವೀನದ ಹಾಗೆ ಅಡಿಸುವಳು.

ವೋಗದಲಾವುದೋ ಹಗಲು ಮುಸುಕ ತೆರೆವುದೋ ಏನೋ !  
ತುಟಿಯಲಾವುದೋ ಸಂಜೆ ಸೆಳೆವುದೆತ್ತೋ!  
ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆಗವಿಯೆ, ನಗೆಯ ಮಂಚುಲ್ಲಟಿಸೆ,  
ಚಿಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆ ಕ್ಕುವೊಲು ಮುಟುಕತ್ತಿತ್ತೋ!

ದಿನದಿನಕೆ ಯುಗಯುಗಕೆ ಜೀವ ಸೋಲೆ  
ಹೀಗೆ ಸಾಗುಹುದೇಕೊ ವೋಹಲೀಲೆ ?  
ಎಂದಿಗೂ ಎಗಳೂ ಇತ್ತು ರಮ್ಯ;  
ಇಂದಿಗೂ ಈಗಲೂ ಇಹುದಗಮ್ಯ.

## ಅದೃಷ್ಟ

ಕಣ್ಣುಕಾಣ್ಕೆಯ ವಿೂರಿ, ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿದ ರೂಹೆ !  
ಬಣ್ಣನೆಯ ಬಣ್ಣಕೂ ಸಿಗದೆ ನೀನು;  
ಹುಟ್ಟುಕಟ್ಟನು ಹರಿದು, ಹಾರುತಿರುವೀ ಊಹೆ,  
ಬರೆಯಲಿಕೆ ನಿನ್ನನ್ನೆ ಹವಣಿಸುವದೇನು ?

ಲಹರಿಗೂ ತರಲ, ನೀ ನೆರಳಿಗೂ ವಿರಲ, ಸುಳಿ-  
ಯೆಲರಿಗೂ ಚಂಚಲನು ಇರುವೆಯಂತೆ-  
ಬರುವಾಗ ಬರಲಿ ಫಲವೆಂದು ತಾಳ್ಮೆಯ ತಾಳಿ  
ಕಾಡಹೂವಿನ ತೆರದಿ, ಕಾದು ಸಂತೆ.

ನವಿರನವಿಲಿಲ್ಲಿ ನಿಮಿನಿಮಿರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ  
ಕಂಬನಿಯ ಜಡಮಳೆಯು ಜಿನುಗಿ ತಣಿಯುತ್ತಿದೆ  
ಹೊಚ್ಚಹೊಸ ಆಸೆಗಳು ಚಿಗಿತು ನಗೆ ನನೆತು  
ಫಲವೇನೆ ಬರಲಿ, ಅಣಿಯಾಗಿರುವದಿಂತು.



## ಗೃಹಿಣಿ

ಏಳು ಮೆಟ್ಟಿನ ಹುಲಿಯ ಬೀರ ಬೀಂಟಿಯ ಬಿಡಿಸಿ  
ಮಗುವ ಮುದ್ದಾಡುವೊಲು ಮಾಡಿದಾಕೆ.  
ಗುರಿಯಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳ, ಕಿವಿಯೂದಿ, ಹೊರಳಿಸುತ  
ತಾನೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಡಿದಾಕೆ.

ತಳಿಸುಡುಗೆಯನುಟ್ಟು ಗರಿತೊಡುವುಗಳ ತೊಟ್ಟು  
ಆಡವಿಯಲಿ ಹೂದೋಟ ಹೂಡಿದಾಕೆ.  
ಗಡಕೆ ಗುಡಿಯನು ಕಟ್ಟಿ, ಬೀರೊಂದು ಲೋಕವಸು  
ಮೂಕಮಾತುಗಳಿಂದ ಬೀಡಿದಾಕೆ.

ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಿಕೆ ಶುಭ ಬರೆಯುವಾಕೆ.  
ಮಂಗಲವೆ ಬಾರೊಂದು ಕರೆಯುವಾಕೆ.  
ಬಾಳಸುಳಿಯಲಿ ಬೆಳೆಯ ತೋರುವಾಕೆ.  
ದಿನದಿನವು ನವ ಬಯವ ಕೋರುವಾಕೆ.

## ಒಲವೆಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆ

ಒಲವೆಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನೋದ ಒಯಸುತ ನೀನು  
ಬಿಲೆಯಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿಹೆ ? ಹುಚ್ಚ !  
ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದರೂ, ಹಲಜನುನು ಕಳೆದರೂ  
ನೀ ತೆತ್ತಲಾರೆ ಬರಿ ಅಂಚಿವೆಚ್ಚ.

ಬೆವರ ಹನಿಯಲಿ ಹಲವು, ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ ಕೆಲವು  
ನೆತ್ತರದಿ ಬರೆದುದಕೆ ಲೆಕ್ಕಪಿಲ್ಲ.  
ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರಾಕ್ಷರದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪತ್ರಗಳಂತು;  
ನಕ್ಷತ್ರ ಓದುತಿವೆ ಮರೆತು ಸೊಲ್ಲ.

ಪನಿಹುದೊ ಎಂತಿಹುದೊ ಸಂಸಾರವಾರ !  
ಕಂಡವರು ಯಾರದರ ಅಂತವಾರ ?  
ಹೃದಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಲವು- ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ  
ನಾಡಿ, ಬರೆಯಲೊ, ಹುಡುಗ, ನಿನ್ನ ಬಕ್ಕಣಿಕೆ.

## ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕೇಳಿ

ತಂತಾನೆ ತಣಿವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ತಲ್ಲೀನತೆಯು  
ಸಿದ್ದೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾಗ ಎಸಿತೆಸಿತು ಶಾಂತಿ !  
ಬಾಯಿಲ್ಲದನುಭವದ ನನವೆ ನನಕೊನೆಹೋಗಿ  
ಕನಸೆ ನನಸಾಗಿರಲದೆಂಥ ನವ ಕಾಂತಿ !

ಆಟವೇ ಹಿಗ್ಗು ? ಬಡನಾಟವೇ ಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗು  
ನೋಟದ ವಿಲಾಸವೇ ಗುಡಿಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ.  
ಬಂದು ಹಿಗ್ಗಿನ ಪಲ್ಲ, ಹಲವು ನುಡಿಯಲಿ ಹರಿಯೆ  
ಆಟಪಾಟದ ಹಾಡು ಕಳಸವಿಟ್ಟಂತೆ !

ವಾಣಿ ವೀಣಾರವಕೆ ಇವಳು ತಂಗಿ;  
ಗಂಗೆ ಇಳೆಗಳಿವಂತೆ ಇವಳ ಭಂಗಿ;  
ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಾಡಾಡಿ ಹಾಡುಗಟ್ಟು;  
ಒಳಬಗೆಯ ಹಿಗ್ಗಿದು ಹುಟ್ಟುಹುಟ್ಟು !

## ಆದಿಕವಿ

ಕೊಕ್ಕಿನಲಿ ಕೊಕ್ಕು, ರೆಕ್ಕೆಗೆ ರೆಕ್ಕೆ, ನೋಟದಲಿ  
ನೋಟ ಹುಡುಗೊಳಿಸಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯೆರಡು-  
ಎಲೆ ಚವರ ಜೀಸೆ, ಹೂಗಂಪು ಸಲೆ ಸೂಸೆ, ಎಲ-  
ರೂದೆ, ಬೆಳಕಾಡೆ- ಹೊರ ಜಗವ ಮರೆದು

ಕೂಡಿರಲು, ಬೇಡನೊಡ ನೋಡಿರಲು, ಗುರಿಯಿಡುತ್ತ  
ಹೂಡಿದನು ಎದೆನಾಡಿ ಹೆದೆಗೆ ಕಣೆಯ,  
ಬಂದು ನೆಲಕುದುರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಾನ್ ಬಿರಿವಂತೆ  
ಚೀರುತಿಡೆ-ಆಗಲಿದರು, ಗೆಳತಿಗೆಣೆಯ !

ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಿಪಸೇರಿ ಎದೆಸಾರೆ ಕೂಡ,  
' ಒಗೆತನದ ಹಗೆ ಸಾಯಲವನೆ ಬೇಡ '  
ಪಾಡು ಬರೆ; ನೇದಕವಿ ಆದಿಕವಿಗೆ  
ಎಂದ : ' ನೋತೆನು ಛಂದದೊಂದು ಸವಿಗೆ. '

## ವೈತಳೆದ ಕರುಣೆ

ವೈತಳೆದ ಕರುಣೆ ವೈಮರೆತು ಕುಳಿತಿದೆ ನೋಡು  
ಯೋಚನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಬೆರೆತು.  
ಜಗದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಜಗಕೆ ಅವತರಿಸಿಹುದು  
ನೋಗ ಹೊತ್ತ ರೀತಿಯಿದು ಜಗಕೆ ಹೊರತು.

ಏ.ದುವೆ ಮುಕ್ತಾಸನವೊ? ಏನು ಯುಕ್ತಾಸನವೊ?  
ಕೂಡಿಹವು ಚಿಂತೆ ಚಿಂತನಗಳಿಲ್ಲ  
ಎಡಗೈಯ ಭಾರವನು ಬಲಗೈಯು ತಾಳೆರಲು  
ಅಚ್ಚು ಮೂರ್ತಿಯು ಧ್ಯಾನ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ :-

“ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕುದಿಯುತೆಸರಾಗಿ  
ಜಗದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಕಿಚ್ಚಿಸುಸಿರಾಗಿ  
ಹೊಮ್ಮಲಿದೆ, ಚಿಮ್ಮುತಿದೆ. ತಣೆವುದೆಂತು ಎಲಾ?  
ಜನದ ತಾಪತ್ರಯಕೆ ಅಂತವಿಲ್ಲವಲಾ ! ”

## ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ

೧

ನೆತ್ತಿಗೇರಿದ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯೆ!  
ವೊಳ್ಳು ಬಿಂಕದ ಮೂಗ ಮೇಲೆಮಾಡಿ,  
ಪಿಂಬರಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ತೊತ್ತೆಗೆಗೊಂಡು  
ಸಾವವರ ನರಳಿಕೆಯ ಕಿವುಡುಗೇಳಿ,

ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೊನೆಗಾಣದಾಸೆಗಳ  
ಅಂತರ ಪಿಶಾಚಿಯೇ! ತಣಿಸಲೆಳಸಿ  
ರಕ್ಷಕನು ಎಂದು ತಿಳಕೊಂಡ ರಾಕ್ಷಸನು ನೀನು.  
ನಿನ್ನ ಕರುಳನು ತಿಂದುಕೊಂಡ ಕರುಣೆ!

ಕ್ಷಮೆಗು ನಿನಗೂ ಜಾತಿವೈರವಿಹುದಲ್ಲ!  
ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಗಳೆರಡು ನಿನ್ನವೇ ಅಲ್ಲ!  
ಪ್ರಳಯತಾಂಡವದ ಪ್ರತಿಸಿದ್ಧಿಯು ನೀನೇನು?  
ನರಕಯಾತನೆಯ ಮಾಸಸವುತ್ರ ನೀನು!

## ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ

೨

ಯಜ್ಞ ಕುಂಡದ ಹಾಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ಜೊತ್ತುತಿಹ  
ತವಸಿಗಳ ಎದೆಯ ವೇದಿಕೆಯ ತುಳಿದು,  
ಬ್ಲಾಸಶಕ್ತಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಸಿತ್ಯನಂದಾದೀಪ-  
ದಂದ ಮಿದುಳಿನ ತಲೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ,

ಸತ್ಯನೀರರ ಸಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ನಾಲಗೆಯಿಂದ  
ಬಂದುಸರ ಕಣೆಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನುಗೊಟ್ಟು,  
ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕ ಗ್ರಿಯುತಿಹ  
ಸಾಧ್ವಿಯರ ಕಣ್ಣೀರ ಸಂಜ ಕುಡಿದು,

ನಿನ್ನ ಕೋಪದ ಪಿತ್ತವನು ಕಾರಿಕೊಂಡು  
ಅದರ ಕೋಪದ ಹಿರಿಯ ಹೊರೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು  
ಮುಕ್ಕುರಿಸಿ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ಕಣ್ಮುಚ್ಚುವಂದು  
ನಿನಗೊಂದು ಶಾಂತಿ— ಅ ಜನಕೆ ಬೇರೊಂದು—!

## ರೋದನ

ಹಣ್ಣೆಲೆಯು ಹಾರುತ್ತಿರೆ, ಸೀರಿನುಗೆಯಾಗುತ್ತಿರೆ  
ದಿನದ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹೂವು ಬಾಡುತ್ತಿರಲು,  
ಮೈಗರೆದು ಮಿಡುಕುತ್ತಿದೆ ಮೂಕ ಶೋಕವು, ಸೃಷ್ಟಿ  
ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೊರಳಿನಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿರಲು.

ಮನದ ಮಗಳಾದ ನುಡಿ ಹುರುಳಿನಲಿ ಸರಳುತ್ತಿದೆ.  
ಹಾಡು ನೆಲೆಗಾಣದಲೆ ನವೆಯುತ್ತಿಹುದು.  
ಬಾಳಸಿರಿ ಎಂದಿತ್ತ ಉಸಿರು ಮಸೆದಲಗಾಗಿ,  
ಮುಗಿಲ ಮೊಗವನೆ ಕವಿದು, ತಿವಿಯುತ್ತಿಹುದು.

ಹುಟ್ಟಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿಹುದು ಸಾವು,  
ವಾಯದಿಹ ಗಾಯದಲಿ ಮೊಳೆಯೆ ನೋವು.  
ತಾಯ ಕರೆಯಲು ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಸರಣಿ—  
ರೋದನವು ಕೂಗುತ್ತಿದೆ 'ಬಾರೊ ಕರುಣಿ'



## ಕಂಬನಿ

ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾದ ಸಾಗರದಲ್ಲು  
ನಾನು ಸಾಗರಜಿದ್ದು ಸಾಗಬಲ್ಲೆ.  
ಹಾಳು ಹಂಪೆಯ ಮಣ್ಣಿನಂಥ ಕಣ್ಗಳ ಕಂಡು,  
ನನ್ನ ಚೈತನ್ಯವೂ ಸಂತ ಕಲ್ಲೆ !

ಸಿಡಿಲ ಸೈರಿಸುವೆ, ಕಂಬನಿಯ ಸೈರಿಸಲಾರೆ,  
ನಂಜುಂಡ ಶಿವ ನುಂಗದಂಥ ನಂಜು;  
ಭವಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ  
ಆ ಭವಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಗಲಪಂಜು !

ಎಲೆ ಜೀವ, ನರಜನ್ಮವೊಂದೆಯಲ್ಲ;  
ಹಲವು ಲೋಕಗಳುಂಟು, ಒಂದೆ ಇಲ್ಲ;  
ಜೀವ ಪಾಂಥಸಿಗಾಗಿ ದೇಹನಾಕೆ;  
ಸಾವೆಂಬುದೊಂದಿರಲು, ಅಂಜಲೇಕೆ ?

## ಪ್ರಾಣಿಜೀವನ

ಹರಿಗಡೆದ ಕೆರೆಯ ಕೊಳೆಗೊಂಡು ನಾರುವ ನೀರು  
ರಸವ ಹೀರುವ ಕಸದ ತವರು ಮನೆಯು.  
ಸಾವ-ಕುದುರೆಯ ದಂಡಿನೊಲು ಬರುವ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ  
ಮೇವು-ಮೀಸಲಕಾಗಿ ಕಾದ ಬಸವು.

ಮೀಂಬುಲಿಗ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಬೇಟಿಯಾಡಲು ಆಡು;  
ಮೀನಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮನೆ; ಸುಡುವ ಕಡೆಯು;  
ಮೀನಬಲೆಗಾರರಾಡುಂಬೊಲವು; ಹಕ್ಕಿಗಳ  
ಜೀವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಡುವರಾಟದೆಯು.

ಜೀವನವು ವಿಷವಾದ ವಿಷಮಲೀಲೆ,  
ಜೀವಕಲಹದ ಪ್ರಥಮ ಪಾಠಶಾಲೆ.  
ಜೀವಜೀವಕೆ ಹರಣ, ಜೀವನುರಣ;  
ಪ್ರಾಣಿಜೀವನವೊಂದು ಪ್ರಾಣಹರಣ.

## ಬಾಳೆದೆಯ ಶೂಲ

ಹೊನ್ನೂರಿಯ ಮೈ ಒಣ್ಣು, ಕೆಂಡಕಾರುವ ಕಣ್ಣು  
ಎಂಟೆದೆಯ ಹುಲಿರಾಯ, ಸಂಟ ನೀನು.  
“ಕವಡು ಕಂಟಕವಿಲ್ಲದೀ ಹುಲ್ಲೆ ಸವಿ ಮೇವು”  
ಎನುವೆ ಆದು ತಿಂದಂಥ ಗಂಟು ಏನು ?

ನೀ ಪಶುವು; ನಿನಗೇನು? ಮನದ ಚೊಚ್ಚಿಲ ಮಗನು  
ನರಪಶುವು ನರಹಸುಗಳೆಷ್ಟೊ ತಿಂದ.  
ತನ್ನ ತಾನೆನಿಸಿದನು, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ ಮುಚ್ಚಿ,  
ಹಣೆಗಣ್ಣು ಶಿವರುದ್ರ ಶರಣು ಎಂದ.

ಬೀವ ಬೀವದ ಉಣಿಸೆ ? ಏನು ಬೀವನವೊ ?  
ಬಾಳೆದೆಗೆ ಶೂಲವಿರಲೇನು ಕಾರಣವೊ ?  
ಬೀರೆ ಹಾದಿಯೆ ಇಲ್ಲೆ ? ಇದು ಯಾವ ಭಾವ  
ಇದು ಏನು ದೇವ ? ಓ ದೇವ ಮಾದೇವ ?

## ಎಣಕೆ

ನಡುಹಗಲಿನಲಿ ಗಮ್ಮನೆಣಕೆ ಇಣಕುವದೊಂದು,  
“ಇಂದು ಬಂದದ್ದು ಹೋದದ್ದು ಏನು?”  
ಬರಿಗೈಲಿ ವೊಳಹಾಕಿ ಬಯಲ ಸುತ್ತಿದೆನಷ್ಟೆ!  
“ಹಾರುತ್ತ ಹೊರಟಿರುವೆನೆತ್ತ ನಾನು?”

ಸಿದ್ಧೆಯಿಂದೆಚ್ಚತ್ತು, ನಡು ಇರುಳಿನಲ್ಲಿದ್ದು,  
ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದೆ ‘ಮುಂದೆ ಏನೆಂಬ ಗಂಟು?’  
ಹಿಂದಿನಂತೆಯೆ ಮುಂದೆ, ಎಂದಿನಂತೆಯೆ ಇಂದೆ’  
ಬಯಲನುಡಿಯೊಂದು ಪಡಿಸುಡಿವುದುಂಟು!

ಎಚ್ಚತ್ತು ಬೀಸತ್ತು ಸಿದ್ಧೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕೆ;  
ಸಿದ್ಧೆಯಲಿ ತೊಳಲಾಡಿ ಎಚ್ಚರಕೆ ಸಿಕ್ಕೆ;  
ನಿದ್ರೆಯೆಚ್ಚರ ಜಿಟ್ಟ ಬೀರೆ ಬಾಳಿಹುದೆ?  
ಇಹುದಾದರದರಲ್ಲಿ ನಾ ಬದುಕ ಬಹುದೇ?

## ಇರವು-ಅರಿವು

ಇರವಿಗೂ ಅರಿದೇನು? ಇರವೆ ಅರಿದರಿದು; ಮೇ-  
ಣಿದುನೆ ಅದ್ಭುತರಮ್ಯ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿ !  
ಕಂಡುದನೆ ಕೊನೆಯೆಂದು ಕಣ್ಣು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.  
ಅರಿವು ಒಡನುಡಿಯಿತ್ತು 'ನೇತಿ ನೇತಿ'.

ಒಂದು ಕಿಡಿ ಕಣದಲ್ಲು ಮಿಡಿದು ಮಿಳ್ಳಿಸುತ್ತಿರುವ  
ಇರವಿನಾಲದ ಬೀಜವದಕು ಕಿರಿದು.  
ಹಬ್ಬಿರುವ ಹೂಬಳ್ಳಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲವು  
ಅರಿವಿನಂಕೆಯೊಳಿರುವದಕು ಹಿರಿದು!

ಇರವು ಆಕೃತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಹುದೆ ಚೆನ್‌ಚೆಲುವು.  
ಅರಿವಿನಲ್ಲರಗಿದುದೆ ಅದರ ಬಾಳ್‌ಬಲವು.  
ಚೆಲುವು ಬಲಗೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ನನೆಗೊನೆಯು-  
ಬಳ್ಳಿವಳ್ಳಿಯ ಒಲವೆ-ತಾಯ್ತವರುಮನೆಯು.

ಆಡಿಗಳಿಂದಳೆದಾಡೆ ದಾರಿಯುದ್ದೋ ಉದ್ದ,  
 ದಾರಿ ತೆರೆದವನಾರೊ ಬಲು ವಿಚಿತ್ರ !  
 ಹೆಜ್ಜೆಯಲಿ ಹಿಗ್ಗಿರಲು, ಹಾದಿಯುದ್ದಕು ಸೊಗಸು,  
 ಹೆಜ್ಜೆ ಬರೆದಿತು ಹಾದಿಯೆಂಬ ಚಿತ್ರ.

ಸೆಲದಗಲದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಕೆಗೆ ಇಂಬಿರಲಾಗಿ,  
 ಆಗಲಿಕೆಯ ಕಳೆಯಲಿಹುದೊಂದೆ ಹಾದಿ;  
 ಪ್ರಿಯನ ಬಳಿಗೊಯ್ಯತೆಹ ಪ್ರೀತಿ-ದೂತಿಯ ಹಾಗೆ  
 ಇದನದನು ಕೂಡಿಸುವ ಆರಸುಬೀದಿ.

ಹಾದಿಗಳು ಅಪ್ಪುಗೆಗೆ ತೆರೆದ ತೋಳು;  
 ಹಾದಿಯಿರದಿರೆ ಬಾಳು ಎರಡು ಹೋಳು.  
 ಇತ್ತಲಿದು ಆತ್ತಲಿದು, ಇಲ್ಲ ಯುಕ್ತಿ.  
 ಬಿರಿಗಣ್ಣು ಬಿಡುವದೇ ಪರಮ ಯುಕ್ತಿ !

## ತೊಗಲ ಚೀಲ

ತೊಗಲ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕು ನಡೆದಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ  
ಹೊಸೆಯುವದೆ ಬಾಳುವೆಯು; ನಿದ್ರೆ ಹಿಗ್ಗು;  
ಮಣ್ಣಿನಲಿ ಅನ್ನವನು ಹುಡುಕುತ್ತಿವೆ ಕಣ್ಣುಗಳು;  
ಇನ್ನುವೂ ಹೂತಿಲ್ಲ ಮನದ ಮೊಗ್ಗು.

ಬಾಸ ತುಂಬಿದೆ ಶಂಖನಾದ, ತಿರುತಿರುಗುತ್ತಿದೆ  
ಚಕ್ರ, ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೀರಿ ಪ್ರಭೆಯು.  
ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕಿವಿದೆರೆದು ಬಾಳಬೇಕೆಂಬವರ  
ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ ಸಾಹಸಕೆ, ಸಾರಿ ಅಭಯ.

ಅಡಿಸಿರಿ ಚಕ್ರವನು, ನುಡಿಯಿಸಿರಿ ಶಂಖ  
ಸಕ್ಷತ್ರ ಗುರಿಯಿರಲಿ, ಪುಂಖಾನು ಪುಂಖ-  
ಕಣಿಗಳೆಸೆಯಿರಿ, ಸಾರಿ ಸ್ವರ್ಗಕೊಳನುಗ್ಗಿ  
ಬರಲಿ ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ನಲ್ಲೆದೆಯ ಸುಗ್ಗಿ !

## ಸತ್ಯವೀರ

ತೋಗಲ ನಾಲಗೆ ನಿಜವ ನುಡಿಯಲೆಣಿಸಿದರೆ, ತಾ-  
ನಂಗೈಲಿ ಪ್ರಾಣಗಳ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.  
ಇಲ್ಲದರೆ ನೀರಿನೊಲು ತಣ್ಣಗಿದ್ದವನದನು  
ಉರಿಯ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ನುಡಿಯಬೇಕು.

ಸುಡುಗಾಡಿನಲಿ ಹುಡುಗ ಹೆಣವಾದರೇನು? ಕೈ-  
ಹಿಡಿದವಳು ಹೊಲೆಯನಾಳಾದರೇನು ?  
ಸಿಲುಬೆಯಲ್ಲೊಡಲು, ಎಷದಲಿ ನೆರಳು ಚಲಿಸಿದರು,  
ಆತ್ಮವಾದರೆ ಸಾಕು ಉದಯಭಾಸು.

ವಿಶ್ವ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾಗಿ ತಾನು  
ರಾಹುವೊಲು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು ?  
ಸಿಜದಿ ಬೆರೆತವ ಮರೆತು ಬೇರೆ ಸೊಲ್ಲ,  
ಚಿತೆಯ ಸತಿಯಂತೆ ಕೈ ಎತ್ತಬಲ್ಲ!



## ವನಸುಮ

ಹೆಸರಿಲ್ಲದಿಲ್ಲಿ ಎಸೆಯುವದು ಹೂವಿನ ಪಸರ.

ಮರ ಮರದ ಮೆರೆದಾಟವಿರಲಿ ಸುತ್ತ;  
ಪತುಗಳಾಭಫಟಿ, ಮೃಗದ ಎಡೆಯಾಟ, ಹುಳಹುಪ್ಪ-  
ಡಿಯ ಕಾಟ ನಡೆದಿರಲಿ ನೋಡಿದತ್ತ.

ನೋಡುವರು, ನೋಡಿ ನಲಿದಾಡುವರು ಕೊಂಡು ಕೊನೆ.

ದಾಡುವರು ಇಲ್ಲದಿರೆ ಏನು ಕೊರತೆ?  
ಬೆಟ್ಟದೆದೆಯನು ಬಿರಿದು ಬಾಳಹಿಗ್ಗಿನ ಬುಗ್ಗೆ  
ಉಗ್ಗಿ ಬಹದದು; ಅಲ್ಲ-ಮಳಲಿನೊರತೆ.

ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸಂತೆ ಮುಗಿಸ ಬಂದವನು  
ಹುಟ್ಟುಕಂಪಿನ ಹುಟ್ಟು ಬಲ್ಲನೇನು?  
ಗಂಧಬಾಂಧವನು ಸ್ವಚ್ಛಂದಮಾರುತನು  
ಈ ಸೌಸವವ ಮೂಸಿ ಉಸಿರಾಡಿಸುವನು.

## ಅಮರ ಜೀವನ

ಮುತ್ತುಲದ ನೆತ್ತರವ ಚಿಮ್ಮಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಹೂ  
ಸುಗ್ಗಿಯೊಲುಮೆಯ ತಂದೆ ಅಂಚೆಗಾರ.  
ಅರಿತೊಂದು ಕುಡಿಸೋಟ, ತಿಳಿದೊಂದು ಮುಗುಳುಸಗೆ,  
ಬರುವ ಬೆಳಕಿನ ಬಸದ ಸಂಚಕಾರ.

ತನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಕೋಟಿಯಲೊಂದು  
ಜೀವ ಹೂ ಬಿಡಲು ಈ ಜನ್ಮ ಧನ್ಯ.  
ಬಂದರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲೆ ಅಮರ ಯೋಗವು ಉಂಟು  
ಅಮರ ಜೀವನವಿದಕು ಏನು ಅನ್ಯ?

‘ ಇದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು;  
ನಿಲ್ಲದಲೆ ಹಿಗ್ಗಲಿದು; ಇದುವೆ ಸಾಕು.  
ಇದು ಬದುಕು, ಇದು ಬಾಳು, ಹಿಗ್ಗಿನಾಟ  
ಉಳಿದುದದು ಹುಸಿಯುಸಿರ ಕಳೆವ ಕಾಟ.

## ಇಂದು

ಇಂದಿನರಸನಿಗೇಕೆ ನಾಳನಾಳುವ ಚಿಂತೆ?

ಇಂದು ರಸವನು ಸವಿವೃದವಗೆ ಸಾಜ.

ಇಂದು ಮುಳುಗದೆ, ನಾಳೆ ಹೊತ್ತು ಮೂಡುವದೇನು?

ಹೊತ್ತು ಮೂಡಲು, ಇಂದುಗಿಲ್ಲ ತೇಜ.

ನಾಳವೊಗವನು ಮುಸುಕದಿರಲಿಂದು, ಆ ನಿನ್ನೆ

ಸತ್ತ ಹೊತ್ತಿನ ನೆರಳು ಇಂದು ಅಲ್ಲ.

ನಾಳಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಯ ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿ,

ಇಂದಿಗಳೇ ಹೊತ್ತು ಬಾಳ ಬೆಲ್ಲ.

ಉಸಿರಿನುಯ್ಯಾಲೆಯಲಿ ಜೀಕುತಿದೆ ಜೀವ

ಜೋಕೆಯಲಿ ಜೀವನವ; ಕಂಡಿಲ್ಲ ಸಾವ.

ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಮುತ್ತ ಪವಣಿಸುವ ಇಂದು

ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನೆಲೆಯು; ಇರಲಂದಿಗಂದು !

## ಹಾಡ-ಹುರುಳು

ಕವಿ:— ಸನ್ನ ಹಾಡುಗಳನ್ನೆ ನೀನು ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತೆ,  
ನಿನ್ನ ಹಾಡನು ನಾನು ಕೇಳಲೆಂದು  
ಕುಳಿತೆ, ಸನ್ನೀ ಹಿಗ್ಗು ಮರುದಸಿಯ ಕೊಡುವಂತೆ  
ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಲಿ ಕಂಡೆ ಕುಣಿವುದೊಂದು.

ರಸಿಕ:— ಸನ್ನ ಕಂಗಳ ಕುಣಿತಗಳ ತಾಳಲಯದಲ್ಲಿ  
ಕಟ್ಟಿರುವೆ ನಿನ್ನ ಸವ ಕಾನ್ಯವನ್ನು;  
ಸುಗ್ಗಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಲಿರೆ ಬಗ್ಗಿಸದೆ ಕೋಗಿಲೆಯು ?  
ನಿನ್ನ ಹಾಡಲವದು ಸನ್ನದೆನ್ನು !

ಕವಿ:— ಹಿಗ್ಗು ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಸುಲಿದ ತಿಳಲು;  
ಯಾವ ಎದೆಯಲ್ಲೇನು ಒಂದೆ ನೆಳಲು!  
ನೋಟದಲಿ ಮರೆತಿತ್ತು ಹಾಡ ಹುರುಳು,  
ನಿನ್ನ ಕೊಳಲಹುದು ಈ ಸನ್ನ ಕೊರಳು.



**ವರಿಳಿತ**

**ಹಾಡುಗಳು**

## ವರಿವಿಡಿ

೧	ಜೀವಜೀವನೇ	೧೧	ಇಂದ್ರಹೂ ಚಂದ್ರಹೂ
೨	ನಳುಲು	೧೨	ಸುಳಿ
೩	ದೊಡ್ಡವರು	೧೩	ತಡಸಲು
೪	ಒಳ ಹೊರಗೆ	೧೪	ಶ್ರಾವಣದ ಹಗಲು
೫	ಲಕ್ಷ್ಮಿ	೧೫	ಜೀವದ ಗೆಳತಿ
೬	ಸಿಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯ	೧೬	ಹೊತ್ತು
೭	ಎರಡು ಚಿತ್ರ	೧೭	ಸತಿತ
೮	ಬೇರೊಬ್ಬರ ಸುಕೃತಿಗಾಗಿ	೧೮	ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ನೆನ್ನೋದಿ
೯	ಲಲಿತಾ	೧೯	ಸಂಸಾರಯಾತ್ರೆ- 'ವೀ. ಸೀ.'
೧೦	ಸುಖ-ದುಃಖ	೨೦	ವಿಜಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

೨೧ ಬುದ್ಧಮೂರ್ತಿಯ ಅಮೃತಸ್ಥಿತ

## ಜೀವ-ಜೀವವೇ

ಯಾರ ಬರುವ ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ ?

ಯಾರ ದೆಸೆಗೆ ನೋಯುತ್ತಿರುವೆ ?

ಯಾರಿಗಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತಿರುವೆ ?

ಜೀವ ಜೀವವೇ !

ದಿಸಬೆಳಗೂ ನಿರುಕಿಸುವೆ,

ದೆಸೆದೆಸೆಗೂ ಗಿರುಕಿಸುವೆ,

ವೊಗವೊಗಗಳ ಪರಕಿಸುವೆ,

ಜೀವ ಜೀವವೇ !

ಕುಣಿವುದಾವ ಲಯಕೆ ನೀನು ?

ತುಡಿವುದಾವ ಜಗಕೆ ತಾನು ?

ಆಸೆ-ಬಸಿರ ಬಯಕೆ ಏನು ?

ಜೀವ ಜೀವವೇ !



## ನವಿಲು

ಕುಣಿ ಕುಣಿ, ನವಿಲೇ, ಕುಣೀ ಕುಣೀ

ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬೇಯುತ ಬಾಯ್‌ಬಿಡುತಿದೆ ಇಳೆ,  
ಕುದಿವುದು ವೋಡವು, ತೊಟ್ಟಿಡದಿದೆ ಮಳೆ,  
ಬತ್ತಿತು ಹಳ್ಳವು, ಅತ್ತಿತು ತೊರೆಹೊಳೆ,  
ತಾಪನ ನೀ ಮರೆ, ಕುಣೀ ಕುಣೀ || ೧ ||

ನಿನಗಿದೆ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣಿನ ಛತ್ರ,  
ಮೂಲೋಕಕು ಬೀಸಣೆಕೆ ವಿಚಿತ್ರ,  
ಸರಸತಿ ಅರಳಿಸಿದೀ ಶತಪತ್ರ,  
ರೋಮಾಂಚನದೊಳು ಕುಣೀ ಕುಣೀ || ೨ ||

ನೀ ಕುಣಿ, ಜೊತೆಗಾತಿಯನೂ ಕುಣಿಸು;  
ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ಜಗ ಮರೆವರ ತಣಿಸು.  
ಹರುಷ ಬಾಷ್ಪಗಳನೆತ್ತಲು ಹಣಿಸು;  
ಕೇಕೆಯ ಹಾಕುತ ಕುಣೀ ಕುಣೀ || ೩ ||

ನಭಕ್ಕೆ ಏನಿದೆ ನೆಲದಲಿ ಆಸೆ?  
ನೆಲಕಿದೆ ಅರದ ಶುಷ್ಕ ಪಿಪಾಸೆ!  
ವೊಳಗಲಿ ನಿನನ್ನಂದದ ಭಾಷೆ.  
ನೆಲಮುಗಿಲನು ಹೆಣೆದೀತು ಮಳೆ;  
ಮುಗಿಲನು ಮುದ್ದಿಡೆ ನೆಲದ ಬೆಳೆ  
ಚಿಗಿವುದು, ಬಿಗಿವುದು, ನೆಗೆವುದಿಳೆ;  
ಚಿಕ್ಕೆ ಇರುಳು ಕುಣಿದಂತೆ ಕುಣೀ  
ಕುಣಿ ಕುಣಿ ನವಿಲೇ ಕುಣೀ ಕುಣೀ

## ದೊಡ್ಡವರು

ದೊಡ್ಡವರದೆಲ್ಲವೂ ದೊಡ್ಡದೆಂಬುವ ವಾತು  
 ಸುಳ್ಳಲ್ಲ! ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾ-  
 ವಿರ ವರುಷ ನಿಂತ ಗೊಮ್ಮಟ! ವಿಜಯನಗರದ-  
 ಲ್ಲಿರುವ ಸಾಸಿವೆ ಗಣಸ! ವಿಜಯಪುರದೊಳಗಿಗು  
 ಆಡಿದ್ದನಾಡಾಡಿ ಎಳೇಳು ಸಲ ಸಲಿವ  
 ಗೋಳಗುಮ್ಮಟ! ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಕಣ್ಣಿರು  
 ಕುಣಿಕುಣಿವ ನಲ್ಲರೂಹಿನ ಕಲ್ಲು! ವಿಜಯ ವಿ-  
 ತಲನ ಪಾಡುವ ಕಂಬ! ಹಳ್ಳಿವಳ್ಳಿಯ ಶಿಲಾಶಾಸನವು!

ಕನ್ನಡರ ಕೈವಾಡದಿಂದ್ರಜಾಲಕೆ ಕಲ್ಲು  
 ಕುಸುರಿತು! ಶಿಲಾಧ್ಯಾನದಿಂದ ಧೇನಿಸುವವರ  
 ಜೇತನಕಜೇತನ ಸಮಾಧಿಯೇ ಕವಿದುದೋ?  
 ಬರಬರುತ ಕಲ್ಲಾದುದೋ? ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ  
 ಸಿಂಹಪೀಠವು, ಜಗದ್ಗುರುಪೀಠ, ಕಲ್ಲಾಟಿ-  
 ಸಿದ ನೀರರಾಡಿದಾಂಡುಬೊಲವು, ಮಾಸತಿಯ  
 ನಿಸದಿಗೆಯ ಭೂಮಿ, ಪಾಳ್, ಪಡು, ಬರಡು. ಚಾಗ್ಯತಿಯು  
 ಘನ,-ಕೃತಿಯು ಘನವು,-ವಿಸ್ಮೃತಿಯು ಘನ! ದೊಡ್ಡವರು!

## ಒಳಹೊರಗೆ

ನನ್ನ ಪಾಡ ತೋಡುವಲ್ಲಿ-

ದನಿ ಕುಗ್ಗಿತು, ಬಾತವು ಕಣ್ಣು;

ನಿನ್ನ ನಾಡ ನೋಡುವಲ್ಲಿ-

ಗಮಗಮ ಹೂ, ನೀ-ಸವಿ ಹಣ್ಣು.

ಕೆಂಡ-ಬಿಂಕಿ ಕಂಡ ಅಲ್ಲಿ-

ಬರಿ ಇದ್ದಿಲು, ಸುಟ್ಟಿಹ ಬೂಟ;

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆರೆದರು-

ಕಿಡಿ ಬೆಳಕಿಗು ಸುತ್ತಲು ಹಾದಿ;

ನೆರೆಹಾವಳಿ ಮೆರೆದಲ್ಲಿ-

ಹಾಳೊಡಲಲಿ ಹಾಸಿದ ಮಗಳು;

ಬಯಲಾಟವು ನೆರೆದಲ್ಲಿ-

ನೆಲೆನೆಲೆ ಏರುವ ಹೊಳಲು.

## ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ನಗುವಿರಲಿ  
ಆಳುತಿರಲಿ  
ಎರಡನ್ನೂ ನಂಬಿ.  
ನಗೆ ನಂಜು  
ಆಳು ಮಂಜು  
ಇದ್ದೀತು ಎಂಬೆ.

ವಾತಿರಲಿ  
ಇರದಿರಲಿ  
ಎರಡು ಸಮ ತಾನು.  
ಇದು ಮರುಳು  
ಆದು ಹುರುಳು  
ಇರಲಾರದೇನು ?

ಹೊರಗೊಂಡು  
ಬಳಗೊಂಡು  
ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವು ಸಾಕು.  
ಹಾಗೇನು ?  
ಹೀಗೇನು ?  
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯವೇ ಬೇಕು.

## ವಿಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯ

೧

ಹೊಟ್ಟೆಯೇ ಮೊಟ್ಟೆಮೊದಲ ಚಿಂತೆಯು  
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನರ ಚಿಂತೆಯು  
ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದು ಒಂದನರ ಚಿಂತೆಯು  
ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದ ಎಧಿ ಬಡದ ಚಿಂತೆಯು  
ಕೈಯ ಹಿಡಿದರಾರೇಂಬ ಚಿಂತೆಯು;  
ಹಿರಿಯರಂಜಿಕೆಯ ಹಿರಿದು ಚಿಂತೆಯು  
ನೆರೆಯ ಹೊರೆಯನರ ಹೊರದ ಚಿಂತೆಯು  
ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕವೆ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯು  
ಮೊದಲಿನಿಂದ ತುದಿವರೆಗೂ ಚಿಂತೆಯು;  
ಬಾಳು ಸುಲಿದುಕೊಳುತಿರುವ ಚಿಂತೆಯು,  
ಕೀಳುಗಂಟಿಜವುಡಿಗಳ ಸಂತೆಯು.

೨

ಇಷ್ಟು ಜೀವ ಎಷ್ಟೊಂದು ರಿಣಗಳು?  
ಇಷ್ಟು ಚಿಂತೆ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಹೆಣಗಳು.  
ಎಲ್ಲ ಹೆಣಗಳನು ತಾನೆ ಸುಡುವದು  
ಕೊಳ್ಳದೆವ್ವ ಮಂತ್ರಾಗ್ನಿ ಕೊಡುವದು.  
ಹಾಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ ಚೆಲುವು ಇಳಿಯೊಳು  
ಬಾಲವಿಧವೆಯರ ಹಸರು ಹಣಿಯೊಲು;  
ಚಿಂತೆಯುಳಿಸಿ ಚಿಂತನದಿ ಮುಳುಗಿಸು  
ಅಂತು ಇಂತುಳಿಸಿ ಅತ್ಮ ಬೆಳಗಿಸು!  
ಸದಯನಾಗಿ ಹೇ ಗುರುವೆ ಆರ್ಯನೇ!  
ಉದಯವಾಗು ವಿಜ್ಞಾನ ಸೂರ್ಯನೇ !!

## ಎರಡು ಚಿತ್ರ

ಹುಡುಗ ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು, ಮತ್ತೆ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು,  
 ನಡುನಡುವೆ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು;  
 ಹುಡುಗ ಕೆಲೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು,  
 ಏನೂ ತೋದಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು.  
 ಏನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು! ಏನು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು!  
 ಕೈಹೊಯ್ದು ನಗುತ್ತಿತ್ತು;  
 ಏನು ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ಏನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು!  
 ಹಿಗ್ಗೊಂದು ಮಗುತ್ತಿತ್ತು.  
 ಜನ್ಮೋಮ್ಮಿ ಬಂದದ್ದೆ 'ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪಾ' ಎಂದು  
 ತೊಡೆಗಳನ್ನೆ ಪುತ್ತಿತ್ತು;  
 ಜನ್ಮ ಮುನಿದಂತೆ ದುರುದುರನೆ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು,  
 ಎಲ್ಲವೂ ಬಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು.  
 ಮತ್ತೆ ಅಳುತ್ತಲು ಇತ್ತು, ಹುಚ್ಚುಚ್ಚು ನಗುತ್ತಿತ್ತು.  
 ಯಾಕೇನೂ ಚೀರುತ್ತಿತ್ತು;  
 ಮತ್ತೇನು ಮಗುದೇನು? ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ  
 ಚಿಂದವೇ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

\*

\*

\*

\*

ಹಿರಿಯನಡ್ಡಾಡುತ್ತಿಹ, ಮನದೆಡೆಯಲಾಡುತ್ತಿಹ,  
 ಎದೆ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡುತ್ತಿಹನು;  
 ಹಿರಿಯ ತೀರದ ದುಃಖವನ್ನು ತಾ ತಿರುತಿರುಗಿ  
 ಮನದೊಳಗೆ ತೋಡುತ್ತಿಹನು.

ತುದಿಸಿಗದ ತೋಡಕನ್ನು ಬಿಡಿಸಲೆಳಸುವನೊಮ್ಮೆ  
 ಬಿಡಿಸದೆಯೆ ಬಿಡುತಲಿಹನು;  
 ಎದೆಯ ಬೀದಿಯ ಬಳಸಿ, ಮನದ ಮಾರ್ಗವ ತುಳಿದು,  
 ಹಳೆ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿಹನು.  
 ಮುಳ್ಳುಹಾಸಿಗೆ ಮಂಚ, ಹೊದೆಯೆ ಚಿಂತೆಯ ಕಂತೆ,  
 ಮೋಲೆ ಮಳೆಗರೆವ ಮುಗಿಲು;  
 ದಳ್ಳುರಿಯನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬೀಸುವದು ಬಳಗಿಲ್ಲ,  
 ಉಸಿರಿಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ನಗಲು.

\* \* \* \*

ಕರ್ಮಲೇಪವು ಇಲ್ಲ, ಬಗೆಯ ತಾಪವು ಇಲ್ಲ,  
 ಅಂದು ಒಂದು ನೀರ ಹೂವು;  
 ಮರ್ಮಭಿನ್ನರು ಮತ್ತೆ ಹೃದಯಭಿನ್ನರು ನಾವು  
 ಬುಡದೊಳಿಹ ಕೆಸರತಾವು.  
 ಅಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಹಗಲು, ಗೌರಿಹುಣ್ಣಿಮೆ ಇರುಳು,  
 ಹೀಗಿಹುದು ಆದರ ದಿನವು;  
 ಚಿಗರಿಯಂದದಲಿಹುದು ದಿಂಕಿಡುಪ ಆದರ ಮನ  
 ಕಿರಿಗರಿಯ ಹಾಗೆ ತನುವು.  
 ಇಲ್ಲ ದುಃಖದ ಮಳೆಯು, ಇಲ್ಲ ಭೀತಿಯ ಚಳಿಯು  
 ಚಿಂತೆ ಸಂತಾಪವಿಲ್ಲ;  
 ಎಲ್ಲ ಸೊಗಸಿನ ಬೆಳೆಯು, ಎಲ್ಲ ಸೊಬಗಿನ ಕಳೆಯು,  
 ನಲಿವೊಲವು ಚೆಲವು ಎಲ್ಲ.

## ಬೇರೊಬ್ಬರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ

ಮೋರೆ ಮರೆಯಾಯ್ತುನ್ನು ಮೇಲೆ, ಕಣ್ಣುಗಳೆಂತು  
ಯಾರಿಗೂ ಮೋಹನನ ಮಾಡಲಾಪವು! ಕಂದ  
ಕಾರಿಬಾರಿಗಳಂತೆ ಸೂರಿಮಾಡಿದ ಸುಖವು

ಎಲ್ಲಡಗಿತ್ತೀಗ ಎಲ್ಲ ?

ನಾರಾಯಣಾ! ಆಹಹ! ಎಂಥ ಕೋಮಲ ಜೀವ!  
ವಾರಿಜದವೋಲ್ ಮಂಜಿಸಿಂದ ಮರಣವು ಬಂತೆ!  
ಪಾರಿಜಾತದ ಹೂವಿನಂತೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಡನೆ

ಬಾಡಿ ಅಸು ಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲೆ !

ನೀಟುಗಾರರನೆಲ್ಲ ನಾಡೆ ನಾಚಿಸುವಂಥ  
ಮಾಟಮಾಡುವ ಕಣ್ಣು, ಮಾಟವಾಗಿಹ ಮೋಗವು  
ಚಾಟು ವಚನಗಳಿಂದ ಬೇಟೆ ಮನವನು ಮರುಳು-

ಮಾಡಿ ಗಡ ಬಡನೆ ಕೂಡಿ

ಓಟದಿಂ ನೋಟದಿಂ ಚಾಪಲ್ಯವಂ ತೋರಿ  
ತಾಟಿಸಿಂದಾಟದಿಂ ಜಿಂಕೆಗೂ ಎೊಟಾಗಿ  
ನಾಟಕದವೋಲ್ ತಾಸಿನೊಳು ತೀರಿಹೋದೆಯಾ?

ಹಾಯ್ ಹಾಯ್ ಸಾವ ಸೋಗಸೆ !

ಇಂಥ ಮರಣದ ಹಾಡು, ಮೇಲೆ ಕೇಳ್ವುದು ನಾರಿ-  
ಯಂಥ ಕರುಣೆಯ ಹೃದಯ, ಇನ್ನು ಅದಕೂ ಹೆಚ್ಚು  
ಕಂಠಿಯೊಳಗಿನ ಹವಳದಂತಿರುವ ಕರುಳೆರಡು

ಕಳಕೊಂಡ ತಾಯಿ ಕೇಳಿ

ಅಂತರಂಗಕೆ ಬಿಂಕಿಹತ್ತಿ ಹುರಿದಿತು ಚಿತ್ತ  
ಕಂಠದೊಳಗಿಂಧೊರಟ ಕಂಬನಿಯು ಕಣ್ಣೆನೊಳು  
ಕುಂಠಿತಂ ಆಗಿ, ಕಣ್ ಬಿರಿಬಿರಿಯೆ ಬಿಟ್ಟು, ನಿಟ್ಟು-

ಸರಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟಳಾಗೆ



## ಲಲಿತಾ

ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುವ ಹುಲ್ಲು ಬೀಜದಂತೆಲ್ಲವೂ  
ಮಳೆಯೊಡನೆ ಮೊಳೆಯಬಹುದು;  
ನೀರ ಹೊಗೆಯನು ಮಾಡಿ, ಮೈ ನೀರ ಹರಿಸುವಾ  
ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲೊಣಗಲಹುದು.

ಕವಿಶೀಲೆಯಂತೆ ಎಲೆ ಕೂಸೆ, ಲಲಿತಾ! ನಿನ್ನ  
ಬಂದುವರೆ ತಿಂಗಳಿನ ಕುನ್ನಿ ಬಾಳು;  
ತಲೆದೋರಿ ಮೈವೆತ್ತು ಕಣ್ಣುತೆರೆಯದ ಕಾಣ-  
ದೊಂದಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬರೆದ ಹಾಡು.

ಹುಲ್ಲನಿತ್ತಾದರೂ ಸಲಹಲಾರದಗೇಕೊ  
ನಾಯೆ ಮಮತೆಯು? ಬಡಿಸ ಬರದ ಗಂಟು!  
ಕಾಯುವದದೆಂತು? ಸರಿ, ಸಾಯುವುದೆ ಮೇಲಾಯ್ತು.  
ಕೊಲುವ ಯಮನಿಗು ಕೊಂಚ ಕರುಣೆಯುಂಟು.

## ಸುಖ-ದುಃಖ

ಚುಮು ಚುಮು ನಸುಕಿನಲಿ  
ಹೂವುಗಳರಳುವವು  
ಅಂದವ ತೋರಿ ಸುಗಂಧವ ಬೀರಿ  
ಸಂಜೆಗೆ ತೆರಳುವವು.

ಆದೆ ಹೊಸ ಹರೆಯದಲಿ  
ಆಸೆಯು ಮೊಳೆಯುವದು  
ಹೂತು ಕಾತು ಹಣ್ಣಾತು ಬೀತು  
ಮುಪ್ಪಿಸಲೆಯುವದು.

ಗಾಳಿಯ ಗತಿಯಲ್ಲಿ  
ದುಃಖದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ  
ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳೂ ನಕ್ಕನಗೆಯಲೂ  
ಸುಖಕೂ ಅಳಿವಿಲ್ಲ.

## ಇಂದ್ರ-ಹೂ ಚಂದ್ರ-ಹೂ

ಇಂದರ ಹೂ ಚಂದರ ಹೂ  
ಚೆಂದ ಚೆಂದದ ಹೂ  
ತಂದು ಇಟ್ಟೀನೀಗ  
ನಿನಗಂತ, ಸುಂದರಿ.

ಕಣ್ಣು ಸೋತು ಹಾದೀ ನೋಡಿ;  
ಮನ ಸೋತು ಚಿಂತಿವಾಡಿ;  
ನಾಲ್ಕು ಸೋತು ಹಾಡಿಹಾಡಿ;  
ನಿನ ಹಾಡು, ಸುಂದರಿ.

ಚಿಗರಿ ಸಂಗಾತ ಆಟ  
ಎಡಕ ಬಲಕ್ಕ ನೋಟ  
ಬಗಬ್ಯಾಡ ಮಾಡುತ ಬ್ಯಾಟಾ  
ಬೀಗ ಬಾರ, ಸುಂದರಿ.

ಗಾಳಿ ಸಂಗಾತ ಮಾತು  
ಕಳಿಸ ಕೆಳೆನಿ ಕೂತು  
ಮನದಾಗಂತೆನಿ 'ಆತು  
ಹುಸಿ ಜನುವಾ' ಸುಂದರಿ.

ಬಂತು ಸಂಜಿಯ ಹೊತ್ತು  
ಬೆಳದಿಂಗಳು ಜೀವದ ಕುತ್ತು  
ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಸಾವಿನ ತುತ್ತು  
ನನಗಿಂದ, ಸುಂದರಿ.

## ಮಳೆ

ಮಳೆ ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ  
ಬಳಗವ್ಯಾಕ ಕೂತೇವೊ  
ಇಳಿಯೊಡನೆ ಜಳಕ ಮಾಡೋಣ  
ನಾವೂಸು, ವೋಡಗಳ ಆಟ, ನೋಡೋಣ.

ಮರಿಗುಡುಗು ಕೆಲೆವಾಗ  
ಮಳೆಗಾಳಿ ಸೆಳೆವಾಗ  
ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಎಳೆವಾಗ  
ನಾವ್ಯಾಕ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತು ಕೂತೇವೊ.

ಕೋಲ್ಮಿಂಚು ಇಣಕಿಣಕಿ  
ಕಣ್ಣುಣಿಸಿ ಕೆಣಕೆಣಕಿ  
ಬಾ ಗೆಣಿಯ ಹೊರಗೆ ಎಸುವಾಗ  
ಬಳೆಸೇರಿ ಹರೆ ಮೀರಿಧಾಂಗ ಕುಳಿತೇವೊ.

## ತಡಸಲು

ತಡಸಲು ತಡಸಲು ಆಗೊ ಅಲ್ಲಿ,  
ದಡದಡ ಎನುವದು ಎದೆ ಇಲ್ಲಿ.  
ದಿಡುಗದೊ ಗುಡುಗುಡು ಗುಡುಗುತಿದೆ  
ಗಿಡ, ಮರ, ಜನ, ಮನ ನಡುಗುತಿದೆ.  
ಗುಡುಗೇ ನೀರಾಗಿಹುದಲ್ಲಿ,  
ವೋಡ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ;  
ತುಂತುರ ಮಳೆ ಹೊಳೆಯಂಚಿಗಿದೆ,  
ನೀರೇ ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚುತ್ತಿದೆ.  
ಮುತ್ತಿನ ಸರಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ  
ಗಾಜುಗಂಬಗಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿವೆ  
ಕಾಮನಬಿಲ್ ಮಣಿದಾಡುತ್ತಿವೆ  
ನೀರಿನ ಹೂ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿವೆ.  
ನೆಲಮುಗಿಲ್ಲಳ ನಡುವಿನ ಬೆಡಗು  
ರಮ್ಯಭಯಂಕರವೀ ದಿಡುಗು!  
ಆದ್ಭುತ ಕರೆವುದು 'ಬಾ ಇಲ್ಲಿ;  
ಭಯ ಗದರಿಸುತ್ತಿದೆ 'ನಿಲ್ಲಲ್ಲಿ.'  
ಮನ ಧುಮುಕುತ್ತಿದೆ ಹೊಳೆಯಂತೆ  
ಸ್ತಂಭಿತ ಮೈ ತಡಸಲಿನಂತೆ.  
ನಿಂತಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಲಂಟಿತ್ತು  
ಊಹೆ ದಿಗಂತಕೆ ಹೊಂಟಿತ್ತು.

## ಶ್ರಾವಣದ ಹಗಲು

ನೆಲ ಹಸಿರು; ಹೊಲ ಹಸಿರು; ಗಿಡಗಂಟಿ ಹಸಿರು;  
ಫಲ ಏನೊ? ಬಳಿಯುತಿದೆ ಬಯಲ ಬಸಿರು.  
ನೆನೆನೆನೆಸಿ ಅತ್ತಂತೆ ಆಗಾಗ ಮಳೆಯು,  
ಅನಿತರೊಳು ನಡು ನಡುವೆ ಹೊಂಬಿಸಿಲ ಕಳೆಯು.

ಗಾಳಿ ಗೋಳಿಡುವಂತೆ ಭೋರಾಡುತಿಹುದು;  
ಬಾಳುವೆಯೆ ಹೊಸದೊಂದು ಒಗಟವಾಗಿಹುದು.  
ನೆಲೆಯರಿಯದೇ, ತೂಗು ಜೋಕಾಲಿಯಾಗಿ  
ತಲೆ ತಿರುಗಿಸುವದೊಮ್ಮೆ, ಕೆಳಗೆ ಮೇಲಾಗಿ

ತೂಗಿ ತಲೆದೂಗುವುದು ತಲ್ಲೀನವಾಗಿ  
ಬೇಗನೆ ಮತ್ತೆ ಹಾಲ್ಗುಡಿದ ಹಾವಾಗಿ.  
ನನ್ನ ಬಾಳುವೆಯಹುದು ಶ್ರಾವಣದ ಹಗಲು;  
ತನ್ನ ಹೊಯ್ದಾಟದಲಿ ಅದಕಿಂತ ಸುಗಿಲು.

## ಜೀವದ ಗೆಲೆತಿ

ಬೆರಳು ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೊರಳು ಕೊರಳಿನಲಿರಿಸಿ,  
ಸುರುಳುರುಳಿ, ಸುತ್ತಿರುವ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಾಗಾಗಿ,  
ಅರಳಿಸುತಲೊಂದೊಂದೆ ಅವಳಿ ಹೂ, ದಿವ್ಯತರ  
ದೃಷ್ಟಿಯನು ಪಡೆಯುವಂತೆ,

ಭರದಿ ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ, ಆಗ ಮೈ-  
ಮರೆತು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲೋಣ ಸ್ವಲೋಕವನು,  
ಹರಸುತ್ತ ಹುಡುಕಿ ಕಂಡಂತೆ ನಮ್ಮಂತಿರುವ  
ನಕ್ಷತ್ರದ್ವಂದ್ವಗಳನು.

ಕೈಗೆ ಕೈ, ಮೈಗೆ ಮೈ, ಬಾಯ್ಗೆ ಬಾಯ್ಗೂಡಿಸೇ!  
ಸಾಗಿ, ಬಿಗಿತಾಗಿ, ಒಂದಾಗಿ, ಹನಿಹನಿ ಗೂಡಿ,  
ಮಾಗಿ, ಗಡನೊಂದೆರಸವಾಗಿ, ಜೀವೈಕ್ಯದೊಳು  
ಸಂಗಮಿತ ಹೊಳೆಗಳಂತೆ

ಆಗಿ, ಹರಿಯೋಣ ಬಾ, ಕೂಗುತ್ತೊಂದೇ ಮಾತ,  
ನೂಗುತ್ತೊಂದೇ ದುಃಖ, ತೂಗುತ್ತೊಂದೇ ಸುಖವ,  
ಬಾಗು ಬಾಗಿದ ಹಾಗೆ ಮುಗಿಲನೊಡಲೊಳಗಿರಿಸಿ  
ಸಾಗೋಣ ಕೂಡಿ ಕೂಡಿ.

## ವತ್ತಿತ

ನಾಯಿಮಕ್ಕಳು ನಾವು-ಅರಸು ಮಕ್ಕಳು ತಾವು!....

ನಾವು ನಿಷ್ಪಾಪರೆಂದೊಂದುಕೊಂಡವರಾರು....?

ಜನ್ಮದಿಂ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಉಡುಗಿ ಗೂಡಿಸಿ ತಂದ

ತೊಡಕುಗಳ ಮಾಲೆ ನಮ್ಮೆದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಲಾಡು-

ತಿದೆ; ಬೆನ್ನ ಬಿಡದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಕರ್ಮವಿಧಿ ವಧುವಿ

ಸೊಲು; ತಲೆಗೆ ಭಾರವಾಗಿಹುದು ಅಪರಂಪಾರ

ವಾದ ದುಃಖದ ರಾಶಿ,-ಬಿಂಡು ಹೂ ಜಾಸಿಂಗ-

ದಂತೆ ತೋರಿಕೆಯಿಂದ ಮೆರೆದು ಹಣೆಯೊತ್ತುವದು.

ಸ್ವರ್ಗಸೋವಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲು ಬಯಸಿ ಮದ.

ವೆದ್ದು ಬಹು ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಬಹರೆ, ಪರಾಕು!

ಹಾದಿಯಲಿ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಕಳ್ಳಹುದುಲಿನ ದಂಡೆ

ಆಚೆ ಈಚೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ಜಪ್ಪಿಸುವಂತೆ

ಸದ್ದಿಲ್ಲದಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿಹುದು. ದಾಟಿ ಹೋ-

ಗುವ ಸಂಭ್ರಮದಿ ಲೂಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದುಂಟು!

ವುಣ್ಯವಂತರು ಮಾತ್ರ ಜೋಕೆಯಿರಲಿ!

ಕೆಳಗುಮೇಲಾಗದೊಲು ತೂಕವಿರಲಿ!!



## ಹೊತ್ತು

ಪೂರ್ವಸಾಗರವನ್ನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮೇಲೈಯಲಿ  
ಮೂಡಣದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಎದ್ದೆ.

ಕೈಗೆ ಕೈ ಚಿಗುರಿ, ನೂನೂರು ಸಾಸಿರವಾಗಿ  
ವಿಗ್ಲೇಶಗಳನು ಸೆರೆಗೊಳುತ್ತಲಿದ್ದೆ.

ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ಬಿಸಿಲಿನೊಲು ಭಾಗ್ಯವಿಳಿಯುತ್ತಲಿರಲು  
ಪಡುವಲದ ಘಟ್ಟಗಳನೇರಿ ಬರುವೆ.

ಕಡಿದುಡಿದು ಬಸಿವ ಕೈಕೆನ್ನೀರ ಕಲೆ ತೊಳೆಯೆ  
ಕೊಂಕಣದ ಕಡಲಿನಲಿ ದುಮುಕಲಿರುವೆ.

ಕಾಲಸಿಗು ಕಾಲುಂಟು. ನಿಂತಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲನವ;  
ಆವನ ತೇರಿನ ಗಾಲಿ ತಿರುಗಲಹುದು.

ಸುಖವುಂಟು, ದುಃಖವಿದೆ, ಅದನು ತೂಗುತ್ತಿರಲು  
ತಕ್ಕಡಿಯ ತೊಲೆಯು ತಲೆದೂಗಬಹುದು!  
ಮೂಡು ಮುಳುಗಿನ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿಯಿಂತೆ  
ನಟಿಸುತಿಹೆ ನಾಟಕವ ಅನುರಂತೆ—

## ಗೀತಾಂಜಲಿಯನ್ನೋದಿ

ಗೀತದೊಳಗಿಹ ಬಲವು ಯಾತರೊಳಗೂ ಇಲ್ಲ!  
ಭೂತಜಾತಂಗಳಿಗೆ ಈ ಜಗದ ದುಃಖಗಳ  
ಆತಂಕಗಳ ಮರೆವುನಾಡಿ, ಮನದೊಳಗಾವ  
ಪಾತಕಿಯು ಪಾಪಗಳ ಹಗಲಿರುಳು ನೆನೆಸೆಸೆದು  
“ತ್ರಾತನ್ನಿಲ್ಲವೆ? ಸತ್ತೆ! ಅಯ್ಯೋ!” ಎಂದೊರಲುತಿರೆ,  
ಮಾತೆಯಂತವನನ್ನು ಹಾಡಿ ಮುಲಗಿಸಿ; ಯಾವ-  
ನಾತುರತೆಯಿಂದಖಿಲ ಜನ್ಮವಂ ಕಳೆದು ಸಹ  
ಸೋತು-ಸತ್ಯವು ಸಿಗದೆ-ಭೀತನಾಗಿರುವಾಗ  
ಗೀತವೇ ಜೀವ, ಸದ್ಗೀತವೇ ಜೀವಾಳ, ಗೀತವೇ ಬ್ರಹ್ಮವಹುದು.

ಪಂಪಾಯಾತ್ರೆ ಮತ್ತು “ವೀ. ಸಿ.”

೧

ಬೀವಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಕಡಮೆ ಇರುವದುಂಟು  
ಭಾವಕ್ಕು ಹುಸಿಬಣ್ಣ ಬರುವದುಂಟು.  
ಬೀವಭಾವಕ್ಕೊಂದು ಸಾಂಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿರೆ  
ಆಪಸರದ ಮಾಲೆಯನು ತರುವದುಂಟು.  
ಹೀಗಿಹುದ ನೋಡಿಹೆನು—ಎಂದಮೇಲೆ,  
“ಹಾಳಿಗೂ ಬಾಳುಂಟೀ?”  
ಉಂಟು, ಉಂಟು!

೨

ನಾಲಗೆಗೆ ನಿಲುಕದಾ ನುಡಿಗಳುಂಟು  
ನುಡಿಗಳಿಗು ನಿಲುಕದಾ ಭಾವವುಂಟು.  
ಭಾವಗಳ ಬೀಸುಬಲೆಯಲ್ಲಿ ದೋರೆಯದೆ ನುಸುಳಿ  
ದಾಟಿರುವ ನೈಜ ಬೇರೊಂದು ಉಂಟು  
ಹೀಗೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು—ಎಂದ ಮೇಲೆ  
“ಮೌನಕ್ಕೆ ಮಾತುಂಟೀ?”  
ಉಂಟು, ಉಂಟು!

## “ ವಿಜಯವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ”

ವಿಜಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ನೀನೆ ಧನ್ಯ ||

ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಮುಂದಾಳು ಬೇಕು |  
ಕುರುಡುಬಳ್ಳಿಯ ಮೆಳ್ಳ ನಾಯಕರು ಸಾಕು ||

ಈಸಗುಂಬಳ ಜೊತೆಯು ಬೇಕು, ಈಸುವರೆ, |  
ಸಾತಾಳಕೊಯ್ಯುವಾ ಕಲ್ಲನರಸುವರೇ ? ||

ಯೋಗಿ, ನಿನೊಲು ನೀನು ! ದೊರೆಯನನ್ಯ |  
ವಿಜಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ನೀನೆ ಧನ್ಯ ||

ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವರುಂಟು ; ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರು |  
ಉಂಟು ! ಜನರೇನು ಆ ಫಲವನುಂಡವರು ? ||

ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಪಂಚವನು ಗೈದ ಸಂಸಾರಿ |  
ನಮೋ ನಮೋ ನಿನಗಿಂಬೆ ನೂರುಬಾರಿ ||

## ಬುಧ್ಧಮೂರ್ತಿಯ ಅಮೃತಸ್ಮಿತೆ

ಉದಯಾಸ್ತಗಳ ಜನ್ಮ ಮರಣ ಚಕ್ರದ ಬಾಧೆ  
ಇದಕಿಲ್ಲ; ಕುಂದಮೀರಿದೆ; ಗ್ರಹಣ ಹತ್ತದಿಸ-  
ಕೆಂದಿಗೂ; ಬೇರೆ ಫಲದಾಸೆಯಿದನೊಣಗಿಸದು;  
ಅಜ್ಞಾನ ಮುಗ್ಧ ಮಾಧುರ್ಯ ಮಧುವಲ್ಲ; ಹೊಸ  
ಹರೆಯ ಹುಮ್ಮಸದ ಹುಸಿಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯ ಬಾಯ  
ಬುರುಗು ಬೆಳಕಲ್ಲ; ಇದು ಹೊಳೆಯ ದಾಟಿದವೇಲೆ  
ಹೊರಳಿ ನೋಡದ ಮಿಂಡ ವುಂಡ ಬಗೆಯಲ್ಲ; ಮರು-  
ಳಿರುಳಿನಲಿ ಮುಣ್ಣು ಮುದ್ದಿಡಲು ಬಹ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತ  
ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹುಚ್ಚು ಹೊಳಪಲ್ಲ; ಬುಧ್ಧಮೂ-  
ರ್ತಿಯ ಅವರಹಾಸ-ಶ್ರೀ ಬುಧ್ಧದೇವನ ದುಃಖ  
ಹಿಮಗಿರಿಯ ಶಿಖರದಲಿ ತಪಮಿದ್ಧ ಶಾಂತಿ ತ-  
ನ್ನಸಮ ಧ್ಯಾನದ ಗವಿಯ ಗಹನದಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ  
ಚೆನ್ನ ಕನಸಿನ ಬಿಂಬ. ಆನಂದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂ-  
ದೊಂದೆ ಹೂ. ಮನೆಮನೆಯ ಪ್ರತಿ ಮನುಜ ಮನಮನದೆ  
ವೂಜಿಸುತ್ತಿಹುದಿದರ ವೂಚ್ಯ ವಾರ್ಥಿವ ಪ್ರತಿಮೆ-  
ಮೇಗಿಲ್ಲದೀ ನಗೆಯ ಬಣ್ಣ ಮೀರಿದೆ ಮಹಿಮೆ.

**ಕರುಳಿನ ವಚನಗಳು**

**ವಚನಗಳು**

## ಪ ರಿ ನಿ ಡಿ

### ಅರ್ಪಣ-ತರ್ಪಣ

- |                   |                    |
|-------------------|--------------------|
| ೧ ಕಂಡೆ            | ೧೨ ಅರ್ಧನಾರಿನಟೀಶ್ವರ |
| ೨ ಹಂಗು            | ೧೩ ದೃಷ್ಟಿ          |
| ೩ ಆಶೆ-ನಿರಾಶೆ      | ೧೪ ಅಂಗೈ            |
| ೪ ಅನರೇನು ಬಲ್ಲರು ? | ೧೫ ಹುಚ್ಚು ಖೇಡ      |
| ೫ ಮೊಲೆ            | ೧೬ ಬಂತು            |
| ೬ ಆಡು             | ೧೭ ಸ್ವಾಮೀನಮಸ್ವಾಮಿ  |
| ೭ ಲಲೆ             | ೧೮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ        |
| ೮ ನಗು-ಅಳು         | ೧೯ ಮುಖರಸ           |
| ೯ ಮುದ್ದು          | ೨೦ ನಗೆ             |
| ೧೦ ರಹಸ್ಯ          | ೨೧ ತಿಲ್ಲಣ          |
| ೧೧ ದಶಾವತಾರ        | ೨೨ ಕಂದಾ            |

## ಅರ್ಪಣ-ತರ್ಪಣ

“ಪುಷ್ಪವಿದ್ಧಂತೆ ಮೊಗ್ಗೆಯನರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿವನು!  
ಸಕ್ಕವಾದ ಫಲವಿದ್ಧಂತೆ ಕಸುಗಾಯ ಕೊಯ್ಯನು ಶಿವನು!

—(ಬಾಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಸವವೇಷನ ವಿಲಾಸ,

ಕೊಳಲಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಕಳಿಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಡಿದ ಕಾಳ!  
ದೇವ! ಮಗುವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ಆದಾಯಿತು ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ!  
ಮನೆಯವನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ಅವನಾದ ಅತಿಥಿ!  
ಕಣ್ತುಂಬ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ; ಬಾಯ್ತುಂಬ ಮುದ್ದಿಡಲಿಲ್ಲ;  
ಮನೆಯ ಮಮತೆಯ ಮೂರ್ತಿಯಾದೀತೆಂದಿದ್ದೆ—  
ಆದರೆ-ಎಂಜಲು ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಆಯ್ತು-ಮಸಣದ-  
ಮಹಾದೇವನ ಮುಡಿಯೊಳಗಿನ ಮೀಸಲ ಮದಗುಣಿಕೆ.



ಹುಳುಹುಪ್ಪಡಿಯ ತಿನಸಾಯಿತು ವೋಹದ ಮುದ್ದೆ!  
 ಜೀವಗಳೆದ ದೇಹವನ್ನು ಕಣ್ಣೀರ್ಮರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಕೃಷ್ಣಾ-  
 ಪರ್ಣವೆಂದು. ಪಿತನ ಪಾಪದ ಪಿಂಡ ಕಣ್ಮರೆಗಾಯಿತು;  
 ಮಣ್ಮರೆಯಾಯ್ತು; ಕಂಗೆಡಿಸಲಕಲ್ಪನೆಯ ಪುಣ್ಯವುಂಜ.  
 ಮಾತೆಯ ಶಾಪದ ಮೂರ್ತಿ ಬಯಲಾಯಿತು;  
 ಮುಸುಕಲಿ ಮಮತೆಯ ಧೂಪ ಮನೋರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ.  
 ನಿಮಿತ್ತವಾತ್ರ, ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಕೂಸೇ!  
 ಸಂಸಾರದ ಸವಿ ಸುಖ ದುಃಖದ ಸರಿಬಿರಿಯೆಂದು ಕಲಿಸಿದೆ.  
 ಆದರೆ, ಸಿಜವಾದ ಅಖಂಡ ಪ್ರೀತಿರುರಿಯನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸಿದೆ.  
 ಆದರ ತೀರಿಸಿವಾಸಿಯಾದ ಈ ವಾಣಿ ಹಾಡುವದು,

ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರ!

ನಿನ್ನ ನಾಮಾಂಕಿತ ನಾಮದ ಸನ್ಮಾನಕಲ್ಪಾಗಿ,  
 ಅಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮಂದಿರ ಸಮಾಧಾನಕಲ್ಪಾಗಿ,  
 ನನ್ನ ಮನದ ಸುಮ್ಮಾನಕಲ್ಪಾಗಿ,  
 ಈ ಕಾವ್ಯ ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಮುದ್ದು.

## ಕಂಡೆ

ನನ್ನ ಬಯಕೆಗಳ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ವೊಳೆದ,  
ನನ್ನ ಒಸಿರಿನ ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದ ಮುದ್ದುವೊಗವೆ!  
ಬಂದೆಯಾ ಇಂದು ಕಂದನಾಗಿ ನನ್ನೊಡಲಿ?

ನನ್ನ ಕೂಟದ ಕೋಣೆಯನ್ನು ತೆರೆದು,  
ನನ್ನ ನೋಟದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮೆರೆದು  
ನಿಂದೆಯಾ ಮುಂದೆ-ಮುದ್ದಿನ ತಿದ್ದಿದ ಮೂರುತಿಯಾಗಿ?

ಮಾತನಾಡದ ಮುಗುದಯ್ಯಾ!  
ಮಿಕ್ಕಿಮಿಕ್ಕಿ ನೋಡುವ ಮರಿಯೆ!  
ಪರದೇಶಿಯಾಗಿ ಬಂದೆನ್ನ ಕೂಸೆ!  
ಮಾಸದ ಮುಸುಕನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದ್ದ ಮೂಸದ ಸೌಸವನೆ?

ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಬಂದ ಮಾಸದ ಸೊಬಗೆ!  
ನನ್ನ ಮನಸಿನ ಹಂದರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಲವಿನ ಮಿಡಿಯೆ!  
ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಲವಿನ ಕುಡಿಯೆ!  
ನನ್ನ ನನಸಿನ ಬಸಿರಲ್ಲಿದ್ದ ಚೆಲುವಿನ ಕೈಪಿಡಿಯೆ!  
ಕೈಗೆ ಬಂದು 'ಕಂಡೆನು' ಎನ್ನಿಸಿದ ಕಂದಯ್ಯಾ!

'ಉಂಡೆನು' ಎನ್ನಿ ಸುವೆಯಾ-ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದು-ಮುದ್ದೆ?

## ಹಂಗು

ಹಂಗ ಹಿಂಗಿಸಲು ಬಂದೆಯೊ ?

ಭವವ ಭಂಗಿಸಲು ಬಂದೆಯೊ ?

ಜಗದಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದೆನ್ನ ರಂಗನಾಥಾ !

ಮಂಗಳಕೆ ಮಂಗಳವೆ !

ತಂಗಳು ಬಂದೆಯೊ-ನನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ?

ನನ್ನ ಡಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಕಾರಣವೇನು ?

ನನ್ನ ನನಸಿನ ನನೆಯೇ !

ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಕನೆಯೇ !

ಹಣ್ಣಾಗುವೆಯಾ-ಬಳಗದ ಬನದಲ್ಲಿ ?

ಬೆಣ್ಣೆಯಾಗುವೆಯಾ-ಜಗದ ಹುಳಿತಿಳಿಯಲ್ಲಿ ?

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಡಲ ಉಕ್ಕಿನ

ತೆರೆಗಳ ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಬಂದ

ಮರದ ತುಂಡುಗಳಂತಿರಬಹುದೇ-

ನೀನು ನನ್ನ ಪಡೆದುದು, ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಡೆದುದು ?

## ಆಶೆ-ನಿರಾಶೆ

ಒಗೆಬಗೆಯ ಬಗೆಗಳ ಹಗೆಯಲ್ಲಿ  
ಬಗೆಹರಿಯದಾಗಲು  
ನಿನ್ನ ನಗೆವೊಗದ ಮುಖಾಂತರ  
ನಿನ್ನೆದೆಯ್ಯು ಗ್ರಾಡುಸೇರುವುದು-ನನ್ನ ಆಶೆ.

ಎಂತೆಂತಹ ಚಿಂತೆಗಳ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ  
ಹಾದಿ ದೊರೆಯದಾಗಲು  
ನಿನ್ನ ಭವ್ಯ ಮುಖದ ಮುಖಾಂತರ  
ನಿನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ಹಾರುವುದು ನನ್ನ ನಿರಾಶೆ.

ಭವಸಾಗರದ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ  
ಬಂಡೆಗೆ ಬಡಿಬಡಿದು ನುಗ್ಗಾಗಿ,  
ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಧ್ರುವದೃಷ್ಟಿಯ ನಂಬಿ  
ಸಾಗುವುದು-ನನ್ನ ಆಶೆ.

ತಿರೆಯಂತೆ ತಿರನೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಬರುವುದು  
ನಿನ್ನ ಸುತ್ತು-ಮುತ್ತು ಸುತ್ತುವರಿಯಲು  
ಎಳಸೇಸರನೆ!-ನನ್ನ ನಿರಾಶೆ.

ನನ್ನ ಹಂಬಲಿನ ಹಂಬಿಗೆ ಹಂದರ ನೀನು;  
ನನ್ನ ಬೆಂಬಲದ ನಂಬಿಗೆಯ ಮಂದಿರ ನೀನು;  
ನೀನೇ ನನ್ನ ಆಶೆನಿರಾಶೆಗಳ ಗಾಳಿಗೋವುರ !

ಆಡು!

ನನ್ನ ಮದ್ದಾನೆಯೆ ! ನಿನ್ನ ತೋಳ ಸೊಂಡಿಲಾಡಿಸಪ್ಪಾ-  
ಮಗುವೆ ! ಆಡು-ಆಡು.

ನನ್ನ ಪಾರಿವಾಳವೆ ನಿನ್ನ ಗೋಣನ್ನಾಡಿಸಪ್ಪಾ-  
ಮಗುವೆ ! ಆಡು-ಆಡು.

ನನ್ನ ಅರಸಂಜೆಯೆ ! ಅಡಿಯಿಡು, ನಡೆ ನಡೆ.  
ಮಗುವೆ ! ಆಡು-ಆಡು

ನನ್ನ ಆರಗಿಯೆ ! ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚು, ನುಡಿ ನುಡಿ.  
ಮಗುವೆ ! ಆಡು-ಆಡು.

ನನ್ನ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯೆ ಸಾರು ಸಾರು ಮುಗಲಿನ ಕೂಡ  
—ಮಗುವೆ ! ಆಡು-ಆಡು.

ನನ್ನ ಬೆಳುವೆ ! ಹಾರು ಹಾರು ಹುಗಲಿನ ಕೂಡ-  
ಮಗುವೆ ಆಡು-ಆಡು.

ನನ್ನ ನವಿಲೆ ಕುಣಿ ಕುಣಿ ! ನನ್ನ ನವಿಲೆ ಮಣಿ ಮಣಿ !  
ನನ್ನ ಚದುರ ಚಂದ್ರವಾ ! ಆಡು-ಆಡು.

## ಅವರೇನು ಬಲ್ಲರು?

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಚಿಂತೆಯಂತೆ,  
ಇದ್ದರೆ ನೂರೊಂದು ಚಿಂತೆಯಂತೆ;  
ಅನ್ನುವವರೇನು ಬಲ್ಲರು?

ನನ್ನ ಚಿಂತಾಪಹಾರಕ ಚಿಂತಾಸುಣಿ!  
ಚಿಂತೆಯ ಪಂಚಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತಪಮಾಡಿಸಿ  
ತಪಸ್ವಿಸಿಯ ಮಾಡಿಸಿದೆ;

ಮಕ್ಕಳೆಂದರೆ ನೋಣದ ಪಾಯಸವೆಂತೆ,  
ಕೊರಳಿಗುರುಲೆಂತೆ;  
ಅನ್ನುವವರೇನು ಬಲ್ಲರು?

ನನ್ನ ಅವ್ಯುತದ ಝರಿಯೇ!  
ನಿನ್ನ ನಿಷವುಂಡು ನೀಲಕಂಠಾಭರಣಳಾದೆ,  
ಸುಖದುಃಖ ಸಮನೆಂಬ ಯೋಗಿಯ ಮಾಡಿದೆ.

## ಮೂಲ

ನನ್ನ ಬಾಲಗೋಪಾಲನ ಗೋದಲೆಗಳವ್ವಾ ಇವು;  
ಕಸಿಲೆಕಾಮಂಥೇನುಗಳು ಕಟ್ಟಿಹವಿಲ್ಲಿ.

ಅವನಿಗೇನು ಕಡಿಮೆ ?

ಗಂಗೆಗೆ ಉಣಿಸುವ ಹಿನ್ನುವತಿಯು  
ತುಂಗತಿಖರದ ಮಾದರಿಗಳಿವು.

ಅವನಿಗೇನು ಕಡಿಮೆ ?

ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ  
ನನ್ನ ಕಂದನೂಡುವ ಅವಳಿ ಶಂಖಗಳಿವು.

ಅವನಿಗೇನು ಕಡಿಮೆ ?

ಎಲ್ಲರ ಶಾಯಿಯಾದ ಸಲ್ಲಮ್ಮನ ಗುಡಿಯು  
ಜೋಡು ಕಳಸಗಳಿವು.....

ಅವನಿಗೇನು ಕಡಿಮೆ ?

ಹಾಲಿನ ಬಟ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲ; ಮಾಂಸದ ಬಟ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲ !  
ಜಗದಂಬೆಯು ಜೀವಶಿಶುವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ತೂಗುವ  
ತೊಟ್ಟಿಲ ಕಾಲುಗಳಿವು.

ಅವನಿಗೇನು ಕಡಿಮೆ !

## ಲಲೈ

ನನ್ನ ರನ್ನಾ ಚೆನ್ನಾ ! ನನ್ನ ಮಂಗಲಗಾರೀ !  
ನೋಡವ್ವಾ-ನೋಡು ನಿನ್ನ ಸೊಬಗಿನ ಕಣ್ಣಿಸಿಂದೆ.  
ನನ್ನ ತಾಳೆಯ ಮಣಿಯೊಳಗಿನ ತೇಜವಲ್ಲವೆ ನೀನು ?

ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಪದಕವೆ ! ನನ್ನ ಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀ !  
ನೀಡವ್ವಾ-ನೀಡು ನಿನ್ನ ವರದಹಸ್ತದಿಂದೆ.  
ನನ್ನ ಬೀಳೆಯ ಮಣಿಯೊಳಗಿನ ಬಂಗಾರವಲ್ಲವೆ ನೀನು ?

ನನ್ನ ಬೀವದ ಜ್ಯೋತಿಯೆ ! ನನ್ನ ಸರಸತೀ !  
ಆಡವ್ವಾ ಆಡು-ನಿನ್ನ ಸನಿನಾಲಗೆಯಿಂದೆ,  
ನನ್ನ ಕೈಯ ಕಂಕಣಗಳ ಕಣಕಣವಲ್ಲವೆ ನೀನು ?

ನಮ್ಮ ಬಸದ ಶಂಕರಿ ! ನಮ್ಮ ಭುವನೇಶ್ವರಿ .  
ಗುಡ್ಡದ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ! ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮುಂಡಿ !  
ನನ್ನ ಬಾಲವೋಹನ ನಮ್ಮ ನಾಡ ದೇವತೆ!



## ನಗು-ಅಳು

ನನ್ನ ಬೆಲ್ಲದಚ್ಚಿನ ಬೊಂಬೆಯೆ!

ನೀನು ನಕ್ಕರೊಂದು ರುಚಿ, ನೀನು ಅತ್ತರೊಂದು ರುಚಿ.

ನೀನು ನಗುತ್ತಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ವಳೆಂದೆನಿಸುವುದು.

ನೀನು ಅಳುತ್ತಲೆ ನೀನು ನನ್ನ ವನೆಂದೆನಿಸುವುದು.

ನೀನು ನಕ್ಕರೊಂದು ರುಚಿ, ನೀನು ಅತ್ತರೊಂದು ರುಚಿ.

ನಿನ್ನ ಬಾಡಿದ ಮೊಗ ನೋಡಿ

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು.

ನನ್ನ ಆರಳಿದ ಮುಖನೋಡಿ

ನಿನ್ನ ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ನಗೆಯೂರುವುದು.

ನೀನು ನಕ್ಕರೊಂದು ರುಚಿ, ನೀನು ಅತ್ತರೊಂದು ರುಚಿ.

ನೀನು ನಕ್ಕರೆ ಬೆಳಕಿನ ಬೆಳೆ

ನೀನು ಅತ್ತರೆ ಮುತ್ತಿನ ಮಳೆ;

ನೀನು ನಕ್ಕರೊಂದು ರುಚಿ, ನೀನು ಅತ್ತರೊಂದು ರುಚಿ.

## ಮುದ್ದು

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಮಲ್ಲಾರಿ ಮಾತಂಡನ,  
ಎಲ್ಲರನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಿಂತ ಜಗಜಟ್ಟಿಯ.

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಗುಡ್ಡದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ,  
ದೇವರ ದಣ್ಣಾಯಕನ,  
ಶಾಂತ ಸುಕುಮಾರ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನ.

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಕುಳಿತಿರುವ ರತಿಯಿಲ್ಲದ ಕಾಂನುಣ್ಣನ  
ನನ್ನ ತನುಜನಾಗಿ ಬಂದ ಆನಂಗನ.

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಜೋಕುಮಾರನ,  
ಬಡವರ ಬೆಂಬಲದವನ,  
ಸಡಗರದ ಸೆಟ್ಟಿಯ.

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಸಿಂಗಾರದ ರಂಗನಾಯಕನ.  
ಜೇಲುವ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ,  
ಮಲಗಿದ ಅನಂತಶಯನನ.

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಭೂವೈಕುಂಠಸಿವಾಸಿ-  
ಪೆಂಕಟರಮುಣನ,  
ತೆರೆಗೈ ತಿರುಕನ.

ಅವ್ವಾ ನೋಡಿರೆ! ಮುದ್ದು ಪುತ್ತುಲನ,  
ದಾಸರ ದಾಸನ, ಟೊಂಕದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟನನ.

## ರಹಸ್ಯ

ಎಳೆಬಾಳೆಯ ಸುಳಿಯೆಲೆಗಿಂತಲೂ  
ತೆಳುವಾದ ಸಿನ್ನ ಮೈದೊಗಲ ನೋಡುತ್ತಲೆ  
ಕಾಣುವುದು-ನೇಕಾರರ ನಯದ ಕಣ್-ಸಲೆ.

ಮಳೆಗಾಲದ ಮುಗಿಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ  
ಬಣ್ಣದಲ್ಲೆ ಏಗಿಲಾದ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣ ನೋಡುತ್ತಲೆ  
ಕಾಣುವುದು-ಜಿನುಗಾರರ ಜಿನುಗಿನ ಗೊತ್ತು.

ಉತ್ತಮಾಶ್ವದ ಗತ್ತಿನ ನಡಿಗೆಯ  
ಹತ್ತುಗಡೆಯ ಬಲ್ಲ ನಿನ್ನ  
ಸ್ವಚ್ಛಂದದುಸುರ ಕೇಳುತ್ತಲೆ  
ತಿಳಿಯುವುದು-ಪಾಡುಗಾರರ ತಾಳಗತ್ತಿನ ಮೇಳ.

ಗಾಡಿಗಾರ ತಾನರೆಯ ಎಸಳಿನ  
ನೋಡಿಯ ಮಾಟಕ್ಕಿಂತಲೂ \*  
ನಿನ್ನ ಕೈಕಾಲ್‌ಬಿರಳುಗಳ ಮಾಟವ ನೋಡಿ  
ಹೊಳೆಯುವುದು-  
ಕೈವಾಡದವರ ಕೈಚಳಕದ ಕುಸುರಿಸ ಮೇಲುಪಂಜ್ಜಿ.

## ದಶಾವತಾರ

ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಈಸುವುದು,  
ನೋಡಿದಿರಾ ವಿಾನಾವತಾರ !

ಮನುಕುಲೋದ್ಧಾರಕ ನನ್ನ ಕುವರ !

ಬಯಲನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆನ್ನಲಿ ಹೊತ್ತಿರುವುದು,  
ನೋಡಿದಿರಾ ಕೂರ್ಮಾವತಾರ !

ವಂಶಾಧಾರಸ್ತಂಭ ನನ್ನ ಕುವರ !

ಮುಗಿಲನ್ನೆ ಮೊಗದಿಂದೆತ್ತಲು ಹವಣಿಸುವುದು,  
ನೋಡಿದಿರಾ ವರಾಹಸ್ವಾಮಿ !

ಹೂಂಕರಿಸುವ ನನ್ನ ಕುವರ !

ತನ್ನ ತಾಯ ಬಸಿರನ್ನೆ ಬಗೆದು ಅವಳ ಕರುಳವಾಳೆಯನ್ನು  
ಧರಿಸುವ ವಿಚಿತ್ರ ನೃಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ !  
ನೋಡಿದಿರಾ ಬಾಲ ಪ್ರಲ್ಹಾದ ನನ್ನ ಕುವರ !

ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಲು ಬಂದ

ದಿಟ್ಟ ಪರಶುರಾಮನ ಕಂಡಿರಾ !

ಶಾಪಚಾಪ ಸನ್ಯಸಾಚಿ ನನ್ನ ಕುವರ !

ಬೈರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗ ಹುಟ್ಟಿಸುವ!  
ಭೋಗಗಳಿಗೆ ತ್ಯಾಗ ಬೋಧಿಸುವ!  
ಕಂಡಿರಾ ನವೋನವ ಸುಂದರ ನನ್ನ ಕುವರ!

ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಸರೆ ಬಿಡಿಸಿ ಗೀತೆಯ ಹಾಡುವ  
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಂಡಿರಾ!  
ಲೀಲಾನತಾರಿ ನನ್ನ ಕುವರ!

ಕಂಡಿರಾ ದಿಗಂಬರ ಮೂರ್ತಿ! ಬಾಲಬುದ್ಧದೇವ!

ಕೋಲಕುದುರೆಯನೇರುವ ಕಲ್ಪಿ!  
ಪ್ಲೋಂಥ ವೋಹವ ಕೊಂದು ಪ್ರೇಮಧರ್ಮವ  
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವ ನನ್ನ ಕುವರ.

## ಅರ್ಧನಾರಿ-ನಟೀಶ್ವರ

ಕಂದಾ! ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಮುದ್ರಾಕೃತಿಯು ನನ್ನಂತಿದೆ;  
ಆದರೆ ದೇಹದ ಭದ್ರಾಕೃತಿಯು ಅವರಂತಿದೆ.

ಕಂದಾ! ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ಕರುಣೆ ನನ್ನಂತಿದೆ;  
ಆದರೆ ನೋಟದೊಳಗಿನ ಸರಣಿ ಅವರಂತಿದೆ.

ಕಂದಾ! ನಿನ್ನ ಗದ್ದದ ಮೇಲಣ ಕುಣಿಯು ನನ್ನಂತಿದೆ;  
ಆದರೆ ಮೂಗಿನ ಕೆಳಗಣ ಮಣಿಯು ಅವರಂತಿದೆ.

ಕಂದಾ! ನಿನ್ನ ಹುಬ್ಬಿನ ಕೊನೆಯು ನನ್ನಂತಿದೆ;  
ಆದರೆ ಮೂಗಿನ ತೆನೆಯು ಅವರಂತಿದೆ.

ಆಹಹ! ಹುಟ್ಟಾ ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲ ಸೋಲದ ಸೊಬಗುಗಾರ!  
ಗಂಡುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುವೋಡಿ ಬೆರೆತು  
ಅರ್ಧನಾರಿ-ನಟೀಶ್ವರನ ಅಭಿನವಸೃಷ್ಟಿಯಾದೆಯಲ್ಲ!

## ದೃಷ್ಟಿ

ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕಿತು ನನ್ನ ಕಂದವ್ವಗೆ—ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿ?  
ಮುಂಜಾವಿನ ಮಂಚು ತಾಕಿತೋ?  
ಮುಚ್ಚಂಜೆಯ ನಂಚು ತಾಕಿತೋ?

ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕಿತು ನನ್ನ ಕಂದವ್ವಗೆ—ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿ?  
ಹೂಗಳು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟವೋ?  
ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣ ನೆಟ್ಟವೋ?

ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕಿತು ನನ್ನ ಕಂದವ್ವಗೆ—ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿ?  
ತಾಯಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ನಾಯಿಯ ದೃಷ್ಟಿ  
ನೀನು ಕುಸುಮ ಸುಕುಮಾರ ಸೃಷ್ಟಿ.

ಎಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿ ಡಲಿ—ಎಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ಡಲಿ—ನನ್ನ ಕಂದವ್ವನ?  
ತಾಯಿ ಕಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಯುವರದಾರು?  
ಈ ಪಾಸಿದೃಷ್ಟಿ ಮುಚ್ಚಿ ಕಂದನು ಕಣ್ಣೆರೆಯಲವ್ವಾ.

## ಅಂಗೈ

ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ  
ಮೂಲೋಕದೊಡೆತನವಿರಬಹುದು.  
ತೆರೆದು ನೋಡಲೆ. . . ? ಬೇಡ!  
ಭಾಗ್ಯ ತೆರೆದ ಮೇಲೆ ಕೈ ತೆರೆವುದೇನು ತಡ?

ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ  
ಧ್ರುವನ ಚಿಕ್ಕೆಯಿರಬಹುದು!  
ತೆರೆದು ನೋಡಲೆ. . . ? ಬೇಡ!  
ದೈವ ನೆರೆತ ಮೇಲೆ ಕೈ ತೆರೆವುದೇನು ತಡ?

ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ  
ಕುಬೇರನ ಸಂಪತ್ತಿಯಿರಬಹುದು.  
ತೆರೆದು ನೋಡಲೆ. . . ? ಬೇಡ!  
ಕೊಡುಗೈ-ದೊರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕೈ ತೆರೆವುದೇನು ತಡ?

ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ  
ನವಶಕ್ತಿಗಳಿರಬಹುದು  
ತೆರೆದು ನೋಡಲೆ. . . ? ಬೇಡ!  
ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೂ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲಾದರೂ ಇರಬಹುದು.



## ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ

ನಕ್ಕರೆ ನಕ್ಕೇ ನಗುವದು,  
ಆತ್ತರೆ ಆತ್ತೇ ಅಳುವದು-ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ-

ಆಡಿದರೆ ಆಡಿಯೇ ಆಡುವದು,  
ನೋಡಿದರೆ ನೋಡಿಯೇ ನೋಡುವದು ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ-  
ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ!

ಮುದ್ದಿಡಹೋದರೆ ಬಿಕ್ಕಿಸಿ ಅಳುವದು.  
ಗುದ್ದಲುಹೋದರೆ ಫಕ್ಕನೆ ನಗುವದು.  
ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ!

ತನ್ನವರು ಕೈವಾಡಿ ಕರೆದರೂ  
ಸುಮ್ಮನಿರುವದು-ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ-  
ಕಂಡವರು ಕಣ್ಣಿಂದ ಕರೆದರೂ  
ಗಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವದು-ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ  
ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ!

ಗಾಳಿ! . . . . .ನುಸಸುಖರಾಯ!  
ಹೊರಳಿದತ್ತ ಹೊರಳಿತು, ತೆರಳಿದತ್ತ ತೆರಳಿತು.  
ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ!

## ಬಂತು

ಸುಖದ ಸೆರೆಯಾಗಿ ಬಂತು,  
ದುಃಖದ ಮರೆಯಾಗಿ ಒಂತು  
ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮಮತೆ.

ಹಿಗ್ಗಿನ ತೊರೆಯಾಗಿ ಬಂತು,  
ನಗೆಯ ತೆರೆಯಾಗಿ ಒಂತು,  
ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮಮತೆ.

ತಳಮಳದ ನೆರೆಯಾಗಿ ಬಂತು,  
ಕಳವಳದ ನೊರೆಯಾಗಿ ಒಂತು,  
ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮಮತೆ.

ಮುಗಿಲಿನ ಸೆರೆಯಾಗಿ ಬಂತು,  
ಜಗದ ದೊರೆಯಾಗಿ ಒಂತು,  
ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮಮತೆ.

ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ!

ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ-ಮಾಡಪ್ಪಾ!  
ಮೂಡಣಕೆ ಮೂಡಿದ ಹೊತ್ತಿಗೆ-ಹಗಲಿನ ಬೆಳಕಿಗೆ.

ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ-ಮಾಡಪ್ಪಾ!  
ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಚಿಕ್ಕೆಯ ಜಾತ್ರೆಯೆ-ಇರುಳ ತಳಕಿಗೆ.

ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ-ಮಾಡಪ್ಪಾ!  
ಬೆಳತೆಗೆಯ ತಿಂಗಳನಿಗೆ-ಹಾಲಗೋಪಾಲನಿಗೆ.

ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ-ಮಾಡಪ್ಪಾ!  
ಮನೆಯ ದೀವಿಗೆಗೆ-ಬಡವರ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ.

ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ-ಮಾಡಪ್ಪಾ!  
ಬಳಗಿನ ಜೀವರತ್ನಕ್ಕೆ-ಮೂಲೋಕದ ಕುಡಿವೆಳಗಿಗೆ

## ಆಕಾಂಕ್ಷೆ

ರಕ್ಕೆಯ ಕುದುರೆಯನೇರಿ,  
ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾದಿಯ ಹಿಡಿದು,  
ದಿಕ್ಕಿನ ತುದಿಗಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ-

ಮಾತಿನ ಗಿಳಿಯ ದೂತಿಯ ಮಾಡಿ,  
ಪ್ರೀತಿಯ ರಸದ ಗೀತಿಯ ಹಾಡಿ,  
ವೇತಾಳರಾಯನಾ ಕೋಟೆಯ ನೋಡಿ-

ರಕ್ಕಸರನ್ನು ಕಾದಿ ಕೊಂಡು,  
ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡು,  
ಬಿಕ್ಕಸ ಎನೆ ಮೆರೆದು ಬಂದು-

ಮೂಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತೂಕದ ಹೆಣ್ಣು  
ವಾಲಿಯ ಭಾಂಡಾರದ ಆ ಹೊನ್ನು  
ಏಳು ಕಡಲು ಸುತ್ತಿದ ನೆಲವನ್ನು  
ಆಳುವನವ್ವಾ ನನ್ನ ಕುಮಾರ!

ನರಲೋಕ ವೀರ ! ದೇಶಕೋಶರಕ್ಷಕ ಶೂರ !  
ಧರ್ಮದ ಅರಸನಾಗಿ-ವೇವರ ಊಳಿಗವನನಾಗಿ-  
ಕಂಟಕರಿಗೆ ಕಾಳನಾಗಿ  
ಆಳುವನವ್ವಾ ! ಆಳುವನು ! !

## ಮುಖರಸ

ವೋಹಿಸಿಯ ಕೈಯೊಳಗಿನ ವೋಹಪಾತ್ರ-

ಈ ನನ್ನ ಮಗನ ಮೊಗ

ಅಂಗಾಂಗದೊಳಗಿನ ದೇವದೇವತೆಗಳು

ತಣಿದರು-ಇದರೊಳಗಿನ ರಸವ ಸವಿದು.

ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ನಲಿವಾಗ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವಾಗ

ಮಿಗುವ ಸೊಲ್ಲು ಒಗುವ ಜೊಲ್ಲು

ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸಲೆಯ ನೆಲೆದೋರಿತು

ನಿದ್ದೆಯೊಳಗಿಂದ ಎಚ್ಚ ರಿಸಿತ್ತು-

ಬಂಜೆಗೆ ತೊರೆಗರೆಯಿಸಿತ್ತು-ಈ ಮುಖರಸ.

ವೊಳೆವಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನೊಡನೆ

ಚೀರುತೊದಲ ಗುಡುಗಿನೊಡನೆ

ಸೋನೆಗರೆವ ಹಿಗ್ಗಿನ ಮುಖರಸವು,

ಮೆಯ್ಯುಹೊಲದಲ್ಲಿ ರಸವುಲಕದ ಬೆಳೆ ತಂದಿತು.

ಒಕ್ಕಲಿಗನಾದ ಬೀವರಾಯನಿಗೆ ಅದೆ ಹಬ್ಬ!

## ನಗೆ

ಅಹಾ ! ನಿನ್ನ ಸೂಸಲು ಮುರಿಯದ ನಗೆಯೆ  
ಸೂಸಲವಾಗಿಹ ನಗೆಯೆ !  
ಅಂತರಗಂಗೆಯರಿಯದ ಗಂಗೆ-ನಿನ್ನ ನಗೆ.

ಅದೆ ನಿದ್ಧೆಯಿಂದೆಚ್ಚತ್ತಾಗಿನ  
ಇನ್ನೂ ಅರಳದಿದ್ದ ನಿನ್ನ ನಗೆಯು  
ಎಳನೇಸರಿಸ ಹೊಂಬಿಸಿಲ ಕಂದಿಸಿತು.

ನೀನು ಅಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ  
ತಲೆದೋರುವ ಮುಗುಳುನಗೆಯು  
ಮಳೆಗಾಲ ಸಂಜೆಯ ಹೂಬಿಸಿಲ ಬಾಡಿಸಿತು.

ಮೆಚ್ಚುವಾಡಿ ಮೈಮರೆಯಿಸುವ  
ನಿನ್ನ ಹುಚ್ಚನಗೆಯು  
ಮಾಗಿಯಿರುಳ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಮರೆಯಿಸಿತು.

ನನ್ನ ಕಂಡು ಕುಣಿಕುಣಿದು  
ಕೆಲೆಕೆಲವ ನಿನ್ನ ಅಟ್ಟಹಾಸವು  
ಗಗನಕ್ಕೇರಿ ಗಲ್ಲಿಸಿ ತಾರೆಗಳನ್ನು ತುಳುಕಾಡಿಸಿತು.

ಅಹಾ ! ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಮಸ್ತಕಮಣಿಯಾದ ನಗೆಯೆ !  
ವ್ಯಸ್ತವ ಕರಗಿಸುವ ನಗೆಯೆ !  
ಅಸ್ತವಸರಿಯದ ಬೆಳ್ಳಿ-ನಿನ್ನ ನಗೆ.

## ತಿಲ್ಲಾಣ

ಇದಾವ ಹಾಡು?

ಇದಾವ ತಾಲ?

ಇದಾವ ರಾಗ?

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುರಂದರ ವಿಠಲಾ!

ಕೈಯ ತಾರಮೃತ್ಯುಕ್ಕೆ ತೊದಲು ನುಡಿಯ ತಿಲ್ಲಾಣ;  
ಬಾಯಬೆಲ್ಲವ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಕಾಯಪರವಶನಾದೆ;

ಇದಾವ ರಸ?

ಇದಾವ ಭಾವ?

ಇದಾವ ಹಾವ?

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುರಂದರ ವಿಠಲಾ!

ವ್ರಾತಿನ ಸೂತಕವಿಲ್ಲದ ನಾದವ ನಾಡುವ ಸೊಲ್ಲು,  
ಆರ್ಥದ ಪಾತಕವಿಲ್ಲದ ಜೀವದ ಭಾವದ ಸೊಲ್ಲು,

ಇದಾವ ರೀತಿ?

ಇದಾವ ಗಮಕ?

ಇದಾವ ಯನುಕ?

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುರಂದರ ವಿಠಲಾ!

ತಿಲ್ಲಾಣದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಪಾಡಿಗೆ ಬರುವ ಸಿಸ್ತೀ  
ಪಾಡು ವಾಚಾನುಗೋಚರನೇ-ಈ ನಿನ್ನ ಧ್ವನಿಕಾಪ್ಯ....

ಹಿಂದಿನ ನೆನಸೋ?

ಇಂದಿನ ಮನಸೋ?

ಮುಂದಿನ ಕನಸೋ?

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುರಂದರ ವಿಠಲಾ!

## ಕಂದಾ

ಅಹಾ ನನ್ನ ಚೆಂದದ ! ಚೆಂದಿರೆಯೆ !

ಕುಂದದ ಕುಡಿಮಲರೆ !

ಅಹಾ ! ನಾನು ಕೈಕೊಂಡ ಜಿದ್ದೇ !

ನನ್ನ ಮೈಗೊಂಡ ಮುದ್ದೆ !

ಅಧರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಾಗಿ ಗುದರದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಾಗಿ

ಇದಿರು ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಸಿಂತ ಜೀವದ ಹೂವೇ !

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡನನೊಳಗೊಂಡ,

ನಾನು ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತ-ಪಿಂಡವೆ !

ನನ್ನ ಬಸಿರಿನ ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಿದ ಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಾ !

ಹೆಸರಿನ ಅಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಒಪ್ಪದ ಆನಂದಕಂದಾ !

ಎನೆಂದು ಕರೆಯಲಿ, ಎನೆಂದು ಕರೆಯದಿರಲಿ ನಿನ್ನ ?

ಅನಂತನ ಅನಂತನಾಮದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಂಬುಂಟೇ ?



## ಅಲೌಕಿಕ

ನನ್ನ ಪಂಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಲೇಪವಿಲ್ಲದಿರುವೆ,

ನನ್ನ ಪಂಕಜವೆ !

ನನ್ನ ನೀರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನೀರಾಳದಲ್ಲಿರುವೆ,

ನನ್ನ ನೀರಜವೆ !

ಒಡೆಯಲು ಬಾರದ ಒಡಪಿಸಂತಿರುವೆ,

ಬಿಡಿಸಲು ಬಾರದ ತೊಡಕಿಸಂತಿರುವೆ,

ನನ್ನ ಮಾನಸದ ಮದಗವೆ

ಮುಳುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಮುದ್ದಿಸಿ ನೋಡಿದೆ.

ಮೂಸಿ ನೋಡಿದೆ.

ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದೆ. ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ.

ನಿನ್ನಳವು ಅಸದಳವು.

ನಿನ್ನ ತಿಳಿಗೊಳದ ತಳವು ಕಾಣದು.

ಗೋಚರಾಗೋಚರವೆ

ಗಾಳಿಯಂತೆ ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೂ

ಮುಗಲಂತೆ ಮುತ್ತಿ ಸುತ್ತರಿದ್ದರೂ

ಕೈ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಒಯಲಾಗಿಹ.

ಆದರೆ ಮೃಗಜಲವಾಗಿಯೂ ತಣಿಸುವೆ,

ಸವಿೂಪದಲ್ಲಿದ್ದೂ ದಣಿಸುವೆ.

ಯಕ್ಷಾಂಗುಲಿಕೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ತೊಟ್ಟೂ

ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಟ್ಟರಿಯೆ-ನಾನು.

ನವೋಸವ ಚಮತ್ಕಾರವೆ ನೀನಾವ ಲೋಕದ ಜೀವ ?

ಕೊನೆಯ ಹೇಳಿಕೆ

—ಬೇಡಿ ಮಾಡುವದೇನು?

ಬಂದಂದು, ಬಾ, ನೀನು

ಹಿಗ್ಗಿಸಿಂಗಡಲ ಮನೆಯೇ !

ಬಾಡೇನು ! ಎಂದೆಂದು

ಆರದಿರು, ಹಾರದಿರು

ಕಾಡಹೂ ಜೀನ ಹಸಿಯೇ !

ಹೆಣಗಿ ಮಾಡುವದೇನು ?

ದೊರೆವಂದು ದೊರೆ ನೀನು

ಕನೆಯ ಬಿಳಿಹರಳಗಣಿಯೇ !

ಒಣಗೇನು ! ಎಂದೆಂದು

ಉರುಳದಿರು, ತೆರಳದಿರು

ಬಡ ಕುಲ್ಲ ಮಂಜು ಮಣಿಯೇ !

## ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಉಲ್ಲಟಿಸಿ = ಕೆಳಗೆಮೇಲಾಗಿ

ಅಟಮಟಿಸಿ = ಮುಚ್ಚು ಮರೆ  
ಮಾಡಿ

ಕೊಲ್ಲಟಗಿತ್ತಿ = ಡೊಂಬರವಳು .

ತೇಂಕಾಡು = ತೇಗು

ಕಾಣಿಕೆ = ಕಂಡಿದ್ದು

ಸೋಗೆ = ನಸುಲಗರಿ

ಸಹ್ಯ = ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ

ನೀರೆ = ನೀರಾ ನದಿ

ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ = ಮುತ್ತಿಗಾಗಿ

ಪ್ರಖ್ಯಾತವಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ  
ಹೊಳೆ

ಕುಂಗ = ಪಶ್ಚಿಮಕರಾವಳಿಯ  
ಮೀನಗಾರ

ಕಣಸು = ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಕಾಣ್ಕೆ

ನೊಸಲು = ಹಣೆ

ಸುಸಿಲಾಡು = ಆಲಂಗಿಸು

ಪಿಸುಗುಡು = ಮೊಲ್ಲಗೆ ಮಾತ  
ನಾಡು

ಬಾಸಣಿಸು = ಪರದೆ ಮುಚ್ಚು

ಜಪನಿಕೆ = ಪರದೆ, ತೆರೆ

ಒಸಗೆ = ಉತ್ಸವ

ಕೊನರು = ಚಿಗುರು

ಪಸರ = ವಿಸ್ತಾರ

ನಲ್ಲ = ಪ್ರಿಯಕರ

ಗಸಿಗಿಸು = ಸೋಸು

ಉಡುಗಿ = ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ

ಬೆಡಗಿ = ಒಯ್ಯಾರದವಳು

ಸೊಲ್ಲು = ಮಾತು

ಹೊಕ್ಕುರಣೆ = ಹೊಕ್ಕು ತುಂಬುವ  
ಹೊಂಡ

ಬಿಮ್ಮನಿರು = ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿರು

ಬೆದೆಗೊಳು = ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ  
ಬರು

ಹಸಾದ = ಪ್ರಸಾದ

ವಿಡಾಯ = ಛಂದ

ನೇಹಿಗ = ಪ್ರೀತಿಯವ

ತುಕ್ಕು = ಜಂಗು

'ಮಾತೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ' =

ಇದೊಂದು ಅಲ್ಲಮನ ವಚನ

ಕಂಡರಿಸು = ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತು

ರೂವಾರಿ = ಶಿಲ್ಪಿ, ರೂಪು  
ಕೆತ್ತುವವ

ಲಗ್ಗೆ = ದಾಳಿ

ಹಿಡೆಳೆದು = ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದು

ಮರೀಚಿಕಾ = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ,  
ಹುಸಿನೀರು

ಮಲರು = ಹೂವು

ಕಾವಣ = ಎಲೆಯ ಮನೆ

ಕಾದಲ = ಪ್ರಿಯಕರ

ತಳುವದೆ = ತಡವಾಡದೆ

ನಾಣು = ನಾಚಿಕೆ

ಪಳಗು = ರೂಢಿಯಾಗು

ಗುಲ್ಲು = ಸುಳ್ಳುಬೊಬ್ಬೆ

ಉಗಾಭೋಗ = ವೈಷ್ಣವದಾಸರ

ಅನುಭವ ಪದಗಳು

ಸೋಂತು = ವ್ರತವಾಡಿ

ಹಾವುಗೆ = ಪಾಡುಕೆ

ಎದೆವಾತು = ಅಂತಃಕರಣದ

ಮಾತು

ಗಾಳ = ಮೀನಹಿಡಿಯುವ

ಮುಳ್ಳು

ಎಗಳು = ಯಾವಾಗಲೂ

ಕಣೆ = ಬಾಣ

ತೊತ್ತುಳಿಗೊಳಿಸು = ತುಳಿದು

ತುಳಿದು ಬಿಡು

ಮೀಂಬುಲಿಗ = ಮೀನ ಹಿಡಿ

ಯುವ ಹಕ್ಕಿ

ಆಡುಂಬೊಲ = ಆಟದ ಬಯಲು

ಮಿಳ್ಳಿಸು = ಹೊಯ್ದಾಡು

ಗಿರುಕಿಸು = ಹೊರಳು

ನೇಸರು = ಸೂರ್ಯ

ತಿಂಗಳ = ಚಂದ್ರ

## ಒಪ್ಪೋಲೆ

ಪುಟ	ಸಾಲು	ತಪ್ಪು	ಒಪ್ಪು
೭	೧೦	ನೆಲೆಗೆೊಳಿಸೆ,	ನೆಲೆಗೆೊಳಿಸೆ
೧೫	೧೪	-ನ್ನ	ನನ್ನ
೧೭	೫	ಕುಸುರಿಸಿ	ಕುಸುರಿಸಿ
೨೪	೧೩	ಮುಸುಕ	ಮುಸುಕು
೩೧	೧೦	ಕಾಲುಂದುಗೆ	ಕಾಲಂದುಗೆ
೪೦	೯	ಹೊಸಲಿಕೆ	ಹೊಸ್ತಲಿಕೆ
೪೨	೬	ಗುಡಿಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ	ಗುಡಿಕಟ್ಟಿದಂತೆ
೪೭	೧೧	ಮುಗ್ಧ	ಮುಗ್ಧ
೫೩	೧೨	ಯುಕ್ತಿ	ಮುಕ್ತಿ
೫೪	೧೦	ಪುಂಖ-	ಪುಂಖ
,,	೧೧	ಕಣೆಗಳೆಸೆಯಿರಿ,	ಕಣೆಗಳೆಸೆಯಿರಿ.
೫೭	೨	ತಂದೆ	ತಂದ
೬೩	೧	ಬರುವ	ಬರವ
೭೦	೧೦	ಅಂದು	ಅದು
೮೨	೬	ಬಾಳುಂಟೀ	ಬಾಳುಂಟೆ
೧೧೨	೬	ಬಿಡಿಸಲು	ಬಿಡಿಸಲು

೬೮ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿಯ ಅಚ್ಚಾಗದೇ ಉಳಿದ ೫ನೆಯ ಸಾಲು.

ಕೈಯ ಹಿಡಿದು ಬಂದವಳ ಚಿಂತೆಯು.













